

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2012–2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Petr Motal

Zkušenosti z ochrany koaličních sil před útoky teroristických skupin v provincii Lógar: Afghánistán.

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce:
PaedDr. Ing. Jan Zelinka

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2012–2015

BACHELOR THESIS

Petr Motal

**Experiences from protection coalition forces against terrorist
groups in province Logar: Afghanistan.**

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

PaedDr. Ing. Jan Zelinka

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 28. 2. 2015

Petr Motal

.....

Poděkování

Chtěl bych poděkovat za vedení bakalářské práce a odbornou pomoc při jejím zpracování PaedDr. Ing. Janu Zelinkovi a dále všem kolegům Armády České republiky, kteří se podělili o cenné zkušenosti ze zahraničních misí.

Anotace

Ve své bakalářské práci se budu zabývat zkušenostmi z ochrany koaličních sil před útoky teroristických skupin na území provincie Lógar v Afghánistánu. Zejména se zaměřím na analýzu dokumentů speciální databáze s porovnáním dostupných informací bezpečnostního vývoje z asymetrického bojiště v provincii Lógar. V teoretické části popíši geografickou polohu s etnickým složením obyvatelstva včetně islamistických teroristických skupin. Praktickou část zaměřím na Improvizovaná výbušná zařízení a jejich využití povstanci v Afghánistánu. V závěrečné části rozeberu zkušenosti nasazených účastníků mise ISAF se statistikou incidentů koaličních sil s návrhy na eliminaci ztrát před nástražnými výbušnými zařízeními.

Klíčová slova

Al-Kaida, Armáda České republiky, asymetrické bojiště, Haqqaniho síť, HIG, IED, koaliční síly, islamistický terorismus, ISAF, ochrana, povstalecké skupiny, Tálibán.

Annotation

This bachelor thesis describes personal experience with the protection of coalition forces against terrorist groups operating in the Logar Province of Afghanistan. It is mainly focused on analysing special database documents and comparing them with the available information on security development in the asymmetric Logar battlefield. The theoretical part deals with geographic location and ethnic stratification of the population as well as their representation in the Islamic terrorist groups. The practical part focuses on the Improvised explosive devices (IED) and their use by insurgents in Afghanistan. In conclusion, the thesis analyses experiences of deployed ISAF mission soldiers, includes statistics of coalition forces incidents and offers suggestions how to eliminate losses caused by IED.

Key words

Al-Qaida, Armed Forces of the Czech Republic, asymmetric battlefield, coalition forces, Haqqani network, Islamic terrorism, IED, ISAF, Taliban.

OBSAH

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	
1 AFGHÁNISTÁN:PROVINCIE LÓGAR.....	10
1.1 Geografická poloha a etnické složení obyvatelstva provincie Lógar	10
1.2. Česká účast v provincii Lógar	15
1.3 Náboženská extremismace – teroristické skupiny v provincii Lógar	17
1.3.1 Hnutí Tálibán	18
1.3.2 Al-Kaida	23
1.3.3 Hezb-e Islámí	26
1.3.4 Haqqaniho síť.....	29
1.4 Bezpečnostní situace po vstupu koaličních sil v letech 2004 až 2013	32
1.5 Současný stav v Afghánistánu končící mise - ISAF.....	35
PRAKTICKÁ ČÁST	
2 NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ PROSTŘEDKY ÚTOKŮ PROTI KOALIČNÍM SILÁM	
.....38	38
2.1 Taktika povstaleckých skupin.....	38
2.1.1 Aktuální poznatky taktických zásad povstalců.....	38
2.2 Improvizovaná výbušná zařízení a jejich rozdělení.....	40
2.3 Příklady vybraných druhů IED	42
2.4 Nepřímá střelba.....	50
3 ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ	53
3.1 Statistika incidentů na území provincie Lógar	53
3.2 Takticko-technické postupy koaličních sil k eliminaci IED	57
ZÁVĚR	62
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	65
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	76
SEZNAM PŘÍLOH.....	78

ÚVOD

Armáda České republiky je právoplatným členem NATO od 12. března 1999. Ve své novodobé historii se od počátku devadesátých let 20. století zapojila do zahraničních vojenských aktivit rozdílného typu. I přes cenné zkušenosti z různých, převážně mírových operací je třeba si přiznat, že žádná česká jednotka neměla od konce druhé světové války potřebné zkušenosti z bojového nasazení. První příležitost pro bojové nasazení našich vojáků se naskytlá až na území Islámské republiky Afghánistán v roce 2004. Za klíčovým rozhodnutím vlády České republiky v roce 2004 stál požadavek NATO reagující na neustále se zhoršující situaci na území tohoto státu. Do operace Trvalá svoboda se ve stejném roce zapojil první kontingent sto dvaceti bojovníků 601. skupiny speciálních sil. V roce 2005 se na severovýchodě Afghánistánu, v provincii Fayzabád, do bojových kontaktů s islamistickými bojovníky stále více zapojovaly průzkumné odřady provinčních rekonstrukčních týmů a na jihu od roku 2008 čtyři ochrany doprovázející civilní experty v provincii Lógar. Od roku 2010 se při souběžných bojových operacích spojeneckých sil a Afghánské národní armády zúčastnili přímých bojů také čeští instruktoři výcvikových a poradních týmů v provinciích Lógar a Wardak. Vlivem zhoršující se situace a postupným návratem povstaleckých skupin na území Afghánistánu, se postupně koaliční síly dostávaly a dostávají pod tlak nikdy nekončících bojů. I přes nejmodernější zbraňové a komunikační systémy dochází k citelným ztrátám na životech, materiálu a technice způsobeným nejen kombinovanými útoky povstalců, ale také používáním Improvizovaných výbušných zařízení známých jako IED¹, dále jen IED.

Za cíl bakalářské práce jsem si stanovil analýzu zkušeností z ochrany koaličních sil CF², dále jen CF, před islamistickými teroristickými útoky v provincii Lógar. Pokusím se navrhnout řešení ke zvýšení ochrany před IED. Svoji pozornost také zaměřím na porovnání bezpečnostní situace v provincii Lógar s celkovou situací v Afghánistánu v rozmezí let 2004–2014. Pro zpracování své práce jsem si stanovil určitý rozsah vymezení. Prvním vymezením je počet islamistických skupin, přičemž jsem vybral čtyři hlavní aktéry, kteří mají významný podíl na destabilizaci Afghánistánu

¹ IED (Improvise explosive device) – Improvizované výbušné zařízení.

² CF (Coalition force) - vojenský akronym v angličtině pro označení koaliční síl.

a zásadní vliv na provincii Lógar. Druhým vymezením jsou takticko-technické postupy povstalců, které budou obsahovat převážně tematiku IED.

Práce bude rozdělena na tři části. V první části se zaměřím na geografickou polohu provincie Lógar a etnické složení obyvatelstva. Stručně popíši český podíl na rozvoji Afghánistánu v podobě českého provinčního rekonstrukčního týmu PRT³. Dále se budu věnovat historii a struktuře islamistických teroristických skupin a současnému stavu končící mise ISAF⁴. Praktickou část zaměřím na technicko-taktické postupy povstalců, rozdělení vybraných druhů IED s praktickými příklady incidentů. Ve druhé a třetí části bakalářské práce se budu věnovat zkušenostem veteránů mise ISAF, kde také použiji metodu rozhovoru (dotazování), statistiku incidentů a doporučení k ochraně před IED.

³ PRT (Provincial reconstruction team) – Provinčně rekonstrukční tým

⁴ ISAF (International security assistance force) – mezinárodní bezpečnostní síly.

TEORETICKÁ ČÁST

1 AFGHÁNISTÁN: PROVINCIE LÓGAR

1.1 Geografická poloha a etnické složení obyvatelstva provincie Lógar

Provincie Lógar patří k jedné z nejmenších provincií Islámské republiky Afghánistán. Rozkládá se na ploše 4 712,82 km² a nachází se jihovýchodně od hlavního města Kábulu. Její velikost lze přibližně přirovnat k rozloze Pardubického kraje. Východní a jižní část je hornatá s nadmořskou výškou v rozmezí od 1800 metrů do 4000 metrů nad mořem, přičemž nejvyšší vrchol dosahuje 4 754 metrů nad mořem. Západní část provincie se rozkládá v rozlehlé pánvi v nadmořské výšce přibližně 1 900 metrů nad mořem a je obklopena horským masivem. Vrcholy dosahují výšky mezi 2 000 až 3 500 metrů nad mořem. Provincii obývá populace přibližně 350 tisíc obyvatel. Vzhledem k malému zapojení místního obyvatelstva a omezeným možnostem místní samosprávy je toto číslo neoficiální. Hlavním městem a správním střediskem této provincie je město Pol-e 'Alam s přibližným počtem obyvatel 23 000. Provincie se člení do sedmi distriktů, kterými jsou: Muhammad Agha, Chark, Pol-e 'Alam, Baraki Barak, Khoshi, Kherwar a Azra. Nejvýše postaveným politickým vůdcem provincie je guvernér, který je jmenován prezidentem.⁵

Od roku 2001 se v provincii vystřídal celkem deset guvernérů, z toho dva byli zabití útokem Tálibánu. Abdullah Wardak byl zavražděn v roce 2008, před vlastním domem dálkově iniciovaným IED a Arsala Jamal byl zabit na podzim 2013 v mešitě pomocí IED, které bylo ukryto v mikrofónu.⁶ Současným guvernérem je Niaz Mohhamad Amiry.⁷ Města a menší vesnice jsou elektrifikovány a jsou pokryty mobilním telefonním signálem. Hlavní ekonomickou aktivitou obyvatelstva je zemědělství, zejména pěstování zeleniny, ovoce, obilí a chov dobytka. V České

⁵ Provincie Lógar. *Stručná charakteristika provincie Lógar*. [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=10519>

⁶ TOLO NEWS. *Logar Governor killed by blast in Mosque*. [online]. poslední aktualizace 15.10.2013. [cit. 2014-08-2014]. Dostupné z: <http://www.tolonews.com/en/afghanistan/12280-governor-of-logar-killed-by-blast-in-mosque>

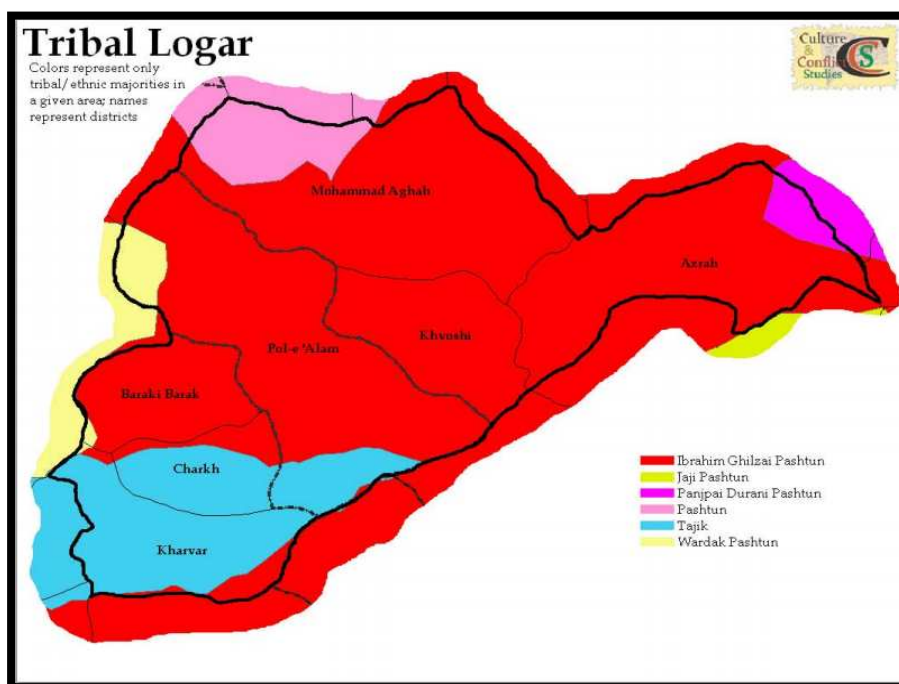
⁷ HIKMAT, Pinda. *Niaz Mohhamad Amiry new Logar governor*. [online]. poslední aktualizace 2.12.2013. [cit. 2014-08-04]. Dostupné z: <http://www.pajhwok.com/en/2013/12/02/niaz-mohammad-amiri-new-logar-governor>

republiky se jen málo hovoří o tom, že provincie Lógar má velké surovinové bohatství celosvětového významu v podobě velkého zdroje mědi v oblasti Anyak. O tento zdroj projevila zájem Čína, která do této oblasti investovala několik miliard dolarů. Očekává se, že roční výnos by mohl být 400 milionů dolarů, a že by tu mohly vzniknout pracovní příležitosti až pro 5000 osob.⁸ Samotné vedení provincie není však ovlivněno pouze politickými špičkami, ale také vesnickými „SHURAMI“⁹ a radami starších, které jsou svolávané podle potřeby místních komunit. I přes skutečnost, že tato provincie je poměrně ekonomicky zaostalá, patří Lógar mezi bohatší části Afghánistánu.¹⁰

Etnické složení obyvatelstva

Etnické složení obyvatelstva provincie je tvořeno převážně Paštuny z kmenů Ghilzaji, Wardak, Khuhigiani, kočovnými kmeny Kuchi, dále Tádžiky a menšinou Hazárů.

Obrázek 1: Etnické složení obyvatelstva provincie Lógar



Zdroj¹¹

⁸ SLÁDEK, Ota. *Afghánská mise: Lógar*. Plzeň: Andplay s.r.o. s. 13. ISBN 80-903-7492-1.

⁹ SHURA je arabské slovo pro výraz rada. V Afghánistánu jsou tvořeny předními duchovními a vyjadřují se k předním náboženským a politickým otázkám současnosti.

¹⁰ LOGAR PROVINCE. [online]. poslední aktualizace 15. 11. 2011. [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.nps.edu/programs/ccs/Docs/PDF%20Maps/NewTribal/Logar.pdf>

¹¹ Tamtéž.

Ghilzaji Paštuni

Paštúni kmene Ghilzaji se nachází téměř po celém Lógaru, ale prakticky jsou soustředěni v distriktu Azra a Kherwar. Jedná se o největší etnickou skupinu, Ghalji nebo Ghilzai fakticky patří ke klanu Hotaki a tvoří páteř hnutí Tálíbán. Jsou dlouhodobě pohoršeni vládnoucím klanem Durrani, ze kterého pochází bývalý prezident Karzaj a poslední král Záhír Šách. Ghilzai jsou svobodní, nezávislí, vládnoucí sami sobě a považující se za legitimní vůdce v Afghánistánu. Obecně se dá říci, že přežili sovětskou okupaci, a proto je pro ně v současné době povinností ochránit a upevnit moc v provincii Ghazni, která sousedí s Lógarem.¹²

Wardak Paštuni

Tato skupina není tak početná jako Ghilzaji, nicméně její příslušníci jsou usídleni zejména v distriktu Mohhamad Agha. Wardačtí Paštuni jsou sunnitě a prosluli svou nenávistí a bojem vůči britským kolonizátorům v letech 1879–1980. V moderních dějinách z jejich řad vyrostlo několik radikálních islamistických vůdců, kteří pomáhali Tálíbánu tvrdě prosazovat konzervativní výklad islámu. V současné době ovládají jejich zástupci například post ministerstva obrany, ministerstvo informací, kultury atd. Důležitým faktem je, že Wardak Paštuni byli jedni z prvních, kteří pomohli prosadit konzervativní radikální islám implementovaný Tálíbánem.¹³

Khugiani

Khugiani jsou usazeni ve východní části Azra distriktu. Z historických pramenů víme, že patřili k silné opozici proti Britům. Jsou znesvářeni s kmeny Shinwari a Ghilzai. Khugiani jsou klasifikováni jako Karlanri, což znamená vrchol hierarchie Paštunů.¹⁴

Obecně lze Paštuny nazvat v arabském překladu horaly. Podle historických pramenů se jedná o turko-iránskou skupinu, která dnes představuje 42% obyvatelstva v celém Afghánistánu. Paštuni jsou sunnitští muslimové a lze je považovat za ortodoxní

¹² Program for Culture and Conflict studies. [online]. poslední aktualizace 15.11 2011. [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.nps.edu/programs/ccs/Logar.html>

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Tamtéž.

islámské věřící. V převážné míře dodržují a řídí se islámským právem „ŠARIA.“¹⁵ Považují se za nositele afghánské státnosti a byli to právě oni, kdo položil základ novodobému afghánskému státu. V posledních letech byli oslabeni díky své podpoře tálibánského režimu v letech 1996–2001, ale dodnes mají v politice rozhodující vliv.¹⁶ Mluví jazykem „PAŠTÚ“¹⁷, což je jeden z nejpoužívanějších jazyků v Afghánistánu. Jsou velmi odolní a tělesně zdatní. Chlapci se od raného dětství učí střelbě, vedení boje a zápasu, který tvoří důležitou součást jejich výchovy. Každý paštunský kmen se řídí nepsaným tradičním zákoníkem, tzv. „PAŠTUNVÁLÍ.“¹⁸

Tádžikové

Tádžikové jsou usídleni v distriktu Mohhamad Agha, Baraki Barak, Chark, Pol-e Alam a Khosi. Jedná se o druhou největší populaci po Paštunech. Tvoří přibližně 28% obyvatelstva v Afghánistánu. Jméno Tádžik pochází ze staroperského slova Tádž, neboli Arab. Převážnou část Tádžiků tvoří sunnitští muslimové. V roce 2001 byli hlavní oporou protitálibánské Severní aliance a jejího vítězství politicky využili po vstupu koalicioních sil. Mluví buď tádžicky, kábulskou perštinou, nebo jazykem „DÁRÍ.“¹⁹ Velmi známou postavou tádžické národnosti byl Ahmad Šáh Masúd, velitel mudžáhidů afghánsko-sovětské války z let 1979–1989 a protitálibánského odboje. Tádžické ženy nosí na veřejnosti stejně jako jiné ženy v Afghánistánu modrou nebo bílou „BURKU.“²⁰ U Tádžiků je částečně potlačena rodová společnost. Tádžikové respektují islámské právo Šaria. Tádžikové do jisté míry uznávají stát a jeho systém; ve vesnicích vládne starosta jmenovaný prezidentem. Věnují se převážně chovu dobytka, ačkoliv jejich značná část jsou obchodníci. Mezi afghánskými etniky je lze označit za vzdělanější národ. Tádžikové nepatří k bojovnému národu v Afghánistánu a k cizím státním příslušníkům jsou vstřícnější.²¹

¹⁵ ŠARÍA v překladu stezka ke zdroji vody, je systém islámského náboženského práva.

¹⁶ MAREK, Jan. *Dějiny Afghánistánu*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006 s. 16, *Dějiny států*. ISBN 80-710-6445-9.

¹⁷ PAŠTÚ je jedním ze dvou oficiálních jazyků v Afghánistánu a patří do skupiny íránských jazyků.

¹⁸ PAŠTUNVÁLÍ je paštunské zvykové právo, tradiční pojetí práva a morálky.

¹⁹ DÁRÍ je jedním ze dvou oficiálních jazyků v Afghánistánu.

²⁰ BURKA je tradiční oděv pro ženy extrémního islámského vyznání nošený zpravidla na veřejnosti.

²¹ Příručka *AFGHÁNISTÁN* 2006, AČR s. 29–30.

Hazárové

V provincii Lógar žije jen malé procento Hazárů. Nachází se v distriktech Khosi a Pol-e Alam. Jedná se o rozdílnou etnickou a náboženskou skupinu. V Afghánistánu bývají často cílem diskriminačních a násilných represí. Jsou velmi podobní Čňanům. Jedná se o mongoloidní typ, ale rozdíl je v jazyce, kultuře i náboženství. Hazárové obývají většinu centrálních oblastí Afghánistánu tzv. Hazáradžátu. Celá oblast je značně hornatá, s nepříliš dobrými podmínkami pro zemědělství. Proto Hazárové často odcházeli do velkých měst, v nichž se však pro svou nízkou kvalifikaci řadili mezi nejnižší sociální vrstvy jako služebníci a otroci. Ve městech se tím vytvořil stereotyp typického Hazáry jako chudého a nevzdělaného venkovana. Hazárové jsou většinou šíitského vyznání, což se v minulosti stalo zdrojem konfliktů s většinovou sunnitskou populací. V roce 1979 zahájili Hazárové jako jedni z prvních ozbrojený odpor proti komunistické vládě. Poměrně kompaktní osídlení v málo přístupných oblastech centrálního Afghánistánu předurčovalo případné sjednocené hazárské hnutí ke značným vojenským úspěchům.²² Hazárové poslouchají své politické vůdce, ale nežijí rodovým způsobem života. Velký vliv mají islámští duchovní neboli mullové.²³

Kuchi

Kuchi se mohou nacházet v distriktu Pol-e Alam a Kherwar. Jedná se o pašunské nomády kočující po celé generace Afghánistánem a Pákistánem. Po vyhlášení nezávislosti Pákistánu byli vyhnáni zpět do Afghánistánu. Jsou to skvělí cestovatelé, kteří doručují čerstvé zprávy od vzdálených příbuzných z odlehlých provincií poměrně rychle a stávají se tak skvělým informačním zdrojem povstalců. Primárně patří do klanu Ghilzai a jejich samozvaným vůdcem je Hasmat Ghani Ahmadzai. V 90. letech 20. století ideologicky podporovali Tálibán a díky němu se obohatili o majetek Hazárů. V Afghánistánu se nachází okolo tří milionů Kuchiů, ze kterých šedesát procent kočuje. Díky své volnosti pašují zbraně i vybavení pro Tálibán a pokládají IED proti jednotkám CF a afghánských bezpečnostních sil.²⁴

²² HORÁK, Slavomír. *Afghánský konflikt*. Vyd. 1. Praha: Petit, 2005, s. 179. ISBN 80-860-7106-5.

²³ MAREK, Jan. *Dějiny Afghánistánu*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 22, Dějiny států. ISBN 80-710-6445-9.

²⁴ LOGAR PROVINCE. [online]. poslední aktualizace 15. 11. 2011. [cit. 2014-08-07]. Dostupné z: <http://www.nps.edu/programs/ccs/Logar.html>

1.2 Česká účast v provincii Lógar

Provinční rekonstrukční tým Lógar

Proces post-konfliktní rekonstrukce bývá obvykle zahájen po ukončení násilí mezi válčícími stranami a je ukončen po stabilizaci regionu, kdy již není třeba přítomnosti vnější intervence, existuje funkční struktura vládnutí a jsou vytvořeny základy fungujícího ekonomického systému, vnitřní i vnější vztahy respektují všeobecně přijaté normy jednání a chování. Proces post-konfliktní rekonstrukce se zpravidla dělí do tří fází. Těmi jsou fáze vstupu, transformace a podpory:

- fáze vstupu začíná těsně po ukončení násilí, kdy vstupují do procesu poválečné rekonstrukce vnější aktéři a formulují vhodné strategie, nástroje a mechanismy rekonstrukce,
- fáze transformace – v této fázi jsou posilovány legitimita a kapacity rekonstruovaných společností, je kladen důraz na obnovu ekonomiky, soudního systému, vytvoření mechanismů vládnutí a usmíření společnosti,
- fáze podpory klade důraz na udržení výsledků dosažených v předchozích fázích a dlouhodobé zachování funkčnosti vybudovaných socioekonomických, politických a právních struktur. Fáze podpory je ukončena stabilizací společnosti a obnovením funkční státní struktury.

Studie z posledních let přicházejí k závěru, že nejdůležitější a také nejrizikovější fází poválečné obnovy a budování míru je fáze první, která trvá přibližně jeden rok až pět let. V tomto období bezprostředně po ukončení konfliktu existuje až 44% pravděpodobnost obnovení rozsáhlého násilí.²⁵

Nasazení českého PRT²⁶ začalo 19. března 2008 na základně Shank v provincii Lógar, která je dislokována na východě země devadesát kilometrů od hlavního města Kábulu. V rozmezí let 2008–2013 se v provincii vystříдалo jedenáct vojenských kontingentů, kterých se účastnilo dohromady 2 700 vojáků a zhruba 50 civilních expertů. Během působení PRT bylo provedeno 3 342 patrol a 2 580 operací.²⁷

Koncept PRT vznikl jako společný projekt dvou našich ministerstev a to ministerstva zahraničních věcí a ministerstva obrany. Hlavním cílem byla pomoc při

²⁵ WAISOVÁ, Šárka. *Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 120. ISBN 978-807-3803-391

²⁶ PRT (Provincial Reconstruction Team) – Provinčně rekonstrukční tým.

²⁷ ZAHRAŇIČNÍ MISE, Informační servis. *5. Let v Lógaru*, [online]. [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?pgid=282>

zajištění bezpečnosti v provincii Lógar prostřednictvím rozvoje a rekonstrukce této provincie a také asistence afghánské vlády. Český PRT byl součástí mise ISAF,²⁸ jejíž přítomnost v Afghánistánu je založena na rezoluci OSN²⁹ č. 1386 z roku 2001. Během posledních kontingentů byl PRT tvořen devíti civilními odborníky z Ministerstva zahraničních věcí ČR a 292 vojáky.³⁰

Úkoly civilní části týmu byly zaměřeny na rekonstrukční projekty v oblasti zemědělství, školství, zdravotní péče, infrastruktury, bezpečnosti a na podpoře místních orgánů. Vojenské úsilí bylo směřováno především k zajištění bezpečnosti civilních expertů. Neméně důležitým úkolem bylo zajištění ochrany ozbrojených doprovodů zásobovacích konvojů udržujících spojení s Kábulem. Pro případ násilných incidentů v provincii byl na základě Shank nepřetržitě v pohotovosti odřad QRF³¹ připravený zasáhnout kdekoliv v co nejkratším čase. V sestavě každého kontingentu byla i jednotka EOD³² určená k plnění pyrotechnických úkolů při vyhledávání nevybuchlé munice a nástražných výbušných zařízení, která byla následně ničena.³³

K dalším úkolům vojenské části PRT podobně jako jednotky OMLT³⁴ ve Wardaku patřil výcvik národní a místní policie. V průběhu tohoto výcviku se příslušníci PRT zaměřovali na zásady a postupy používání a manipulace se zbraněmi, s nimiž se mohou budoucí afghánští policisté při své službě setkat. Výcvik také obnášel seznámení s principy služebních zákroků, řízením vozidel, taktikou malých jednotek, s činností na kontrolních stanovištích.³⁵

Poslední 11. jednotkou PRT byl odřad odsunu v počtu 100 příslušníků AČR³⁶ v době trvání půl roku, jehož úkolem bylo zabezpečení odsunu veškerého materiálu a techniky do Kábulu. Činnost v provincii Lógar převzala po PRT jednotka MAT³⁷ v počtu 60 osob. Její členové působili jako poradci praporu afghánské armády, který sídlí na základně Altimur. Primárním úkolem jednotky MAT bylo provádět

²⁸ ISAF (International Security Assistance Force) – Mezinárodní bezpečnostní podpůrné jednotky.

²⁹ OSN – Organizace spojených národů.

³⁰ Tamtéž.

³¹ QRF (Quick Response Force) – Jednotka rychlého zásahu.

³² EOD (Explosive Ordonance Disposal) – Tým, který pracoval nejen pro českou část PRT, ale byl také využíván americkými jednotkami.

³³ Tamtéž.

³⁴ OMLT (Operational Mentor and Liaison Team) – Poradní a výcvikový tým.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ AČR – Armáda České republiky.

³⁷ MAT (Military Adviser Team) – Vojenský poradní tým navazující na OMLT.

poradenskou činnost ve prospěch ANA³⁸, a tím se podílet na zlepšování schopností ANA s hlavním důrazem na činnost štábu. Jednotka MAT měla tedy pokračovat ve výcviku jednotek ANA, navázat na jednotky OMLT, které se zaměřovaly na výcvik od jednotlivce až po stupeň rota. Jednotka ukončila svoji činnost v říjnu 2013, a tím byla uzavřena historie působení vojáků AČR v provincii Lógar.³⁹

„Lze tedy říci, že klíčový politický motiv vlády České republiky ve věci zapojení do poválečné rekonstrukce Afghánistánu formou PRT Lógar nesouvisí primárně s Afghánistánem jako takovým, nýbrž se strukturou aliančních očekávání a ukazuje míru politické závislosti na NATO a USA specificky.“⁴⁰

1.3 Náboženská extremismace – teroristické skupiny v provincii Lógar

Provincie Lógar je význačná podpůrná základna a operační prostor pro Hezb-e Islami Gulbuddin – HIG, Tálibán – TB, Haqqaniho síť – HQN a částečně Al-Kaidy – AQ pro vedení asymetrických operací.⁴¹ V souladu s vymezením bakalářské práce považují za nutné uvést tyto čtyři hlavní aktéry ovlivňující bezpečnostní situaci v provincii, ať už přímo nebo nepřímo. Tato kapitola je zaměřena na historii, velitele, popis organizací, počet bojovníků, aktivitu a financování OMF.

Provincií prochází jedna ze čtyř strategických zásobovacích tras, která směřuje z pákistánské pohraniční oblasti Parachinar přes afghánský Ali Khel a provincii Lógar směrem na Kábul. Při sovětsko-afghánském konfliktu 1979–1989 byl touto zásobovací cestou doplňován materiál, zbraně a personál k vedení boje. V distriktu Baraki Barak, který je součástí provincie, se v minulosti nacházely obrovské skryše munice pro vedení bojové činnosti mudžáhedínů. Za zmínku stojí, že v roce 1987 proběhla v provincii Lógar jedna z posledních největších sovětských operací. Tato operace byla pro sovětské jednotky úspěšná. Bylo zabito několik stovek povstalců a nalezeno velké množství zbraní, včetně protiletadlových kompletů země-vzduch FM-92 Stinger.⁴²

³⁸ ANA (Afghan National Army) – Afghánská národní armáda.

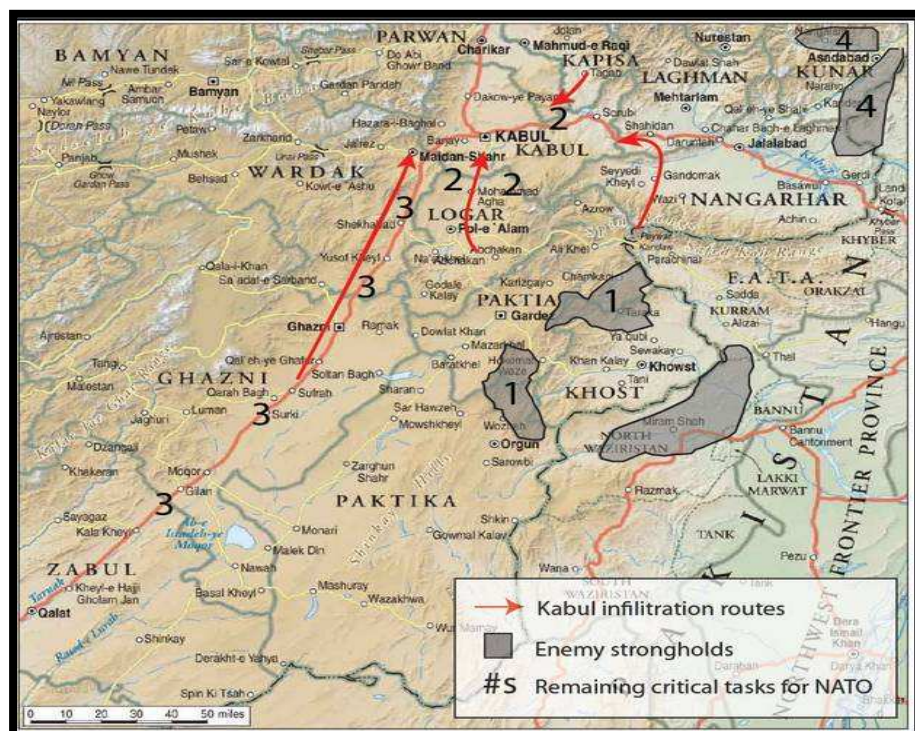
³⁹ ZAHRANIČNÍ MISE, Informační servis. 5. *Let v Lógaru*, [online]. [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?pgid=282>

⁴⁰ HYNEK, Nik, Jan EICHLER a Lubomír MAJERNÍK. *Konflikt a obnova v Afghánistánu: kontext, prostředí a zájmy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2012, s. 122. ISBN 978-808-7558-065.

⁴¹ Jedná se o působení malých skupin záškodnického typu, které používají bombové útoky jednotlivců, léčky v malých skupinách, přepady ze zálohy s cílem způsobit svému protivníkovi co největší ztráty.

⁴² POOLE, H. *Tactics of the crescent moon: militant Muslim combat methods*. Emerald Isle: Posterity Press, 2004. p. 95. ISBN 09-638-6957-4.

Obrázek 2: Klíčové přístupové cesty na Kábul a povstalecké bašty OMF.



Zdroj⁴³

1.3.1 Hnutí Tálibán – TB

Historie TB

Hnutí Tálibán, dále jen TB, v afghánské perštině „TÁLEBÁNE HAKL“ znamená v překladu „studenti hledající pravdu“. Jedná se o náboženské militantní hnutí wahnábistického⁴⁴ směru, které vznikalo na pozadí sovětsko-afghánské války. V minulosti bylo jeho hlavním zaměřením zastavit občanskou válku a nastolit radikální islámský režim sunnitského směru. Cílem pak bylo očistit islám od všech pozdějších nánosů civilizace. Původ hnutí je spojeno s chudými oblastmi jižního Afghánistánu, s centrem Kandaháru. Jeho struktura připomíná sektu založenou na stěžejní roli vůdce. Nejvyšším představitelem je Mulla Mohamad Umar, extrémní vykladač islámu, který odmítá jakékoliv projevy modernizace islámské komunity. Hnutí v letech 1996–2001

⁴³HOCK, Isac. *Fact Sheet: The Fight for Eastern Afghanistan* [online]. poslední aktualizace 16.3. 2012. [cit. 2014-08-07]. Dostupné z: <http://www.understandingwar.org/reference/fact-sheet-fight-eastern-afghanistan>

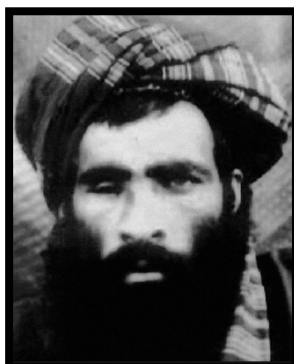
⁴⁴Wahnábismus je sunnitská fundamentální forma islámu, státní ideologie Saúdské Arábie.

postupně ovládlo většinu území Afghánistánu. Příslušníky TB jsou především Paštunové z kmenových svazů Durrání a Ghilzají. Všude, kde se ujali moci, stanovili prostřednictvím puristického výkladu islámu přísné pořádky a krutou interpretaci islámského práva šaria, tím že uzavřeli dívčí školy, ženám zakázali pracovat mimo domov, popravovali obchodníky s drogami, zlodějům nechávali veřejně amputovat ruce, bičovali ženy při nesprávném mužském doprovodu atd. V září 1996 hnutí svrhlo koaliční vládu Burhánuddína Rabbáního a Gulbuddína Hekmatjára. Od roku 1995 kontroloval TB většinu území, na nichž se nachází makové pole k výrobě opia. Tehdejší roční produkce dosahovala 2500 tun, přičemž hnutí bylo přes vyhlášené zákazy považováno za jednoho z největších producentů opia za rok na světě. V řadách TB bojovala jednotka Čečenců pravděpodobně o síle 1300 mužů a 1700 Pákistánců. Činnost hnutí napomohla k vytvoření centra mezinárodního terorismu v Afghánistánu, kde se v táborech Usámy bin Ládina připravovali ozbrojenci 30 zemí světa včetně Indonésie, Filipín, Bangladéše, Pákistánu a zemí severního Kavkazu. Postupem času se TB díky výkladu ortodoxního islámu a praktikám, které uplatňoval, od předešlých mudžáhidů příliš neodlišoval. Po spojenecké invazi v roce 2001 byl přinucen ke kapitulaci dne 7. 12. 2001. Od roku 2004 dochází k postupnému zhoršování bezpečnostní situace v Afghánistánu a sílicímu vlivu této radikální islamistické organizace.⁴⁵

⁴⁵ MAREK, Jan. *Dějiny Afghánistánu*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 228-295, Dějiny států. ISBN 80-710-6445-9.

Velitel TB – Umar Mulla Muhammad (nar. 1957, nebo 1962?)

Obrázek 3: Umar Mulla Muhammad



Zdroj⁴⁶

„Američané možná mají hodinky, ale my máme čas.“⁴⁷

Pochází z provincie Uruzgan z paštunského kmene Ghilzaji. Vyrůstal v zemědělské rodině v chudé vesnici nedaleko Kandaháru. Je vysoké postavy (198 cm), ve styku s cizinci nekomunikativní až plachý, má jednoho syna. Některé zdroje uvádí, že se oženil s jednou z dcer Usámy bin Ládina. Dostupné informační zdroje poukazují na spolupráci s ISI.⁴⁸ Známým se stal v roce 1994, když se mu s hrstkou studentů podařilo vytlačit mudžáhidy z Kandaháru. Během několika let dobylo hnutí pod jeho velením 90% země. Navázání úzkého spojení s Usámou bin Ládinem, umožnění vzniku výcvikových táborů islamistických fanatiků rekrutujících se do Al-Kaidy na území Afghánistánu a obrovský nárůst teroristických útoků této skupiny z něho udělalo jednoho z nejhledanějších mužů světa. Jeho fanatická oddanost k islámu jej přiměla ke zničení dvou velkých soch Buddhy ve skalním stěně v Bamjánu.⁴⁹

Muhammad Umar se pravděpodobně skrývá v jižních oblastech Afghánistánu, v provinciích Kandahár, Hellmand, Ghazní, Kvéta (Balúčistán) a jeho přítomnost byla zaznamenána zpravodajci také v provincii Lógar.

⁴⁶ KHAN, T. *Eid message: Mullah Omar urges fighter to protect Afghan borders not interfere in other countries* [online]. poslední aktualizace 26. 7. 2014. [cit. 31-07-2014]. Dostupné z: <http://tribune.com.pk/story/741083/eid-message-mullah-omar-urges-fighters-to-protect-afghan-borders-not-interfere-in-other-countries/>

⁴⁷ The Taliban: An Organizational Analysis - US Army [online] © 2008 [cit. 2014-08-03]. Dostupné z: [http://usacac.army.mil/cac2/AIWFC/COIN/repository/Understanding_Taliban_Organization_Mil_Review\(May-Jun08\).pdf](http://usacac.army.mil/cac2/AIWFC/COIN/repository/Understanding_Taliban_Organization_Mil_Review(May-Jun08).pdf)

⁴⁸ ISI (Inter-Services Intelligence Agency) – Pákistánská zpravodajská služba.

⁴⁹ NOVÁK, Martin. *Džihád proti Kremlu: sovětská válka v Afghánistánu a zrod Al-Káidy*. 1. vyd. Praha: Epocha, 2008, s.179-185, [8] s. barev. obr. příl. Polozapomenuté války. ISBN 978-808-7027-639.

Popis TB

TB usiluje o svržení proamerické vlády prezidenta Ashrafa Ghaního, obnovení TB režimu a nastolení radikálního Islámského Emirátu Afghánistán. Výcvikové a logistické tábory TB se nacházejí v západním Pákistánu v příhraničních oblastech FATA.⁵⁰

Federálně spravovaná kmenová území FATA jsou oblasti tvořené sedmi kmenovými územími a šesti hraničními celky ležícími na hranici s Afghánistánem. Jedná se o polo-autonomní region, který pákistánská vláda není schopna kontrolovat. Nábožensky konservativní obyvatelstvo je tvořeno silně vyzbrojenými pašunskými kmeny a žije pod hranicí chudoby. Stabilizace FATA je z hlediska války klíčová, protože v ní sídlí teroristické skupiny, bránící, stejně jako v 80. letech 20. století, muslimskou zemi proti nemuslimským okupantům.⁵¹

Dále je třeba vyjasnit rozdíly mezi jednotlivými teroristickými skupinami v regionu, zejména afghánským a pákistánským TB, protože se jedná se o dvě odlišné entity s různými cíly a Al-Kaidou.

Pákistánský TB je obecný pojem zahrnující bojové skupiny zmobilizovaných pašunských kmenů ve FATA. Jeho původním cílem byla ochrana Al-Kaidy před operací Trvalá Svoboda, ale vyvinul se tak, že začal organizovat vlastní akce ve snaze nastolit islámský režim podobný tomu afghánskému z let 1996–2001. Pákistánský TB je obyvateli FATA uznáván, protože ctí jejich tradice a zná dobře region. Díky této výhodě byl schopen podnikat noční útoky na vládní jednotky, které byly nuceny zvýšit počet leteckých útoků, budících ovšem odpor obyvatelstva. Pákistánský TB byl pod vlivem Al-Kaidy mnohem více než afghánský TB. Pákistánský TB pomáhal Al-Kaidě realizovat akce po světě a ta ho na oplátku penězi či rekruty podporovala v akcích proti pákistánským bezpečnostním složkám.

Afghánský TB po porážce v roce 2001 našel útočiště v Balúčistánu, odkud útočí na americké jednotky v Afghánistán. Předpokládá se, že se jeho operační centrum nachází v hlavním městě provincie Květě. Tálibán bojuje proti režimu nastolenému Američany v Kábulu. Vláda je zde totiž tvořena zástupci Severní Aliance, uskupení

⁵⁰ FATA (Federally Administered Tribal Areas) – příhraniční kmenové oblasti Kunar, Nanghahár, Paktia, Khost, Balúčistán, severní Wárizistán, kde se soustřeďují tálibové.

⁵¹ KRAUZOVÁ, Tereza. *Americká bezpečnostní politika vůči Pákistánu během války proti terorismu v letech 2001–2008*. [online]. [cit. 2014-08-31]. Dostupné z: <http://postnito.cz/?p=4798>

nepaštunských etnik spřízněných s Indií. Afghánský TB se distancuje od vlny násilností, jež zorganizoval pákistánský Tálibán ve spolupráci s Al-Kaidou, při nichž zahynulo množství Pákistánců, především Paštunů, jejichž podpora je pro afghánský TB klíčová, nicméně pákistánský TB uznává.⁵² Pákistánský i afghánský TB jsou podporovány vysoce postavenými pákistánskými důstojníky ISI.

Počet bojovníků TB

Celkové počty TB nejsou přesně známy, odhaduje se 17 000–35 000 bojovníků pro celé území Afghánistánu. Hrubý odhad je 8 000 příslušníků tvrdého jádra motivovaných ideologicky. Další skupinou jsou džihádisté rekrutovaní vesnickými duchovními, jejichž motivem kromě ideologie, je také xenofobie vůči cizincům. Na posledním místě se nachází skupiny, které jsou najímány na střelbu či útoky na jednotky CF.⁵³

Aktivita TB

Kombinované útoky proti koaličním silám a jednotkám ANSF, pokládání IED, sebevražedné atentáty, útoky „GREEN ON BLUE“⁵⁴, IDF⁵⁵, únosy, popravy, zastrásování místního obyvatelstva a rozsáhlé internetové operace. V provincii Lógar byla zaznamenána zejména aktivita operativců ze strany pákistánského TB.

Financování TB

Cesta přísunu peněz je vedena financováním bohatých dárců z oblastí Perského zálivu, výběrem daní za bezpečné průjezdy logistických konvojů soukromých přepravců, falešné charitativní organizace, světové džihádistické organizace, zpravodajská služba ISI, příjem z prodeje a distribuce drog.⁵⁶

⁵² KRAUZOVÁ, Tereza. *Americká bezpečnostní politika vůči Pákistánu během války proti terorismu v letech 2001–2008*. [online]. [cit. 2014-08-31]. Dostupné z: <http://postnito.cz/?p=4798>

⁵³ ZELINKA P. *Perspektivy vývoje vzbouřeneckví v Afghánistánu a přilehlých pákistánských oblastech* [online]. poslední aktualizace 15. 6. 2009 [cit.2014-07-25]. Dostupné z: http://www.defenceandstrategy.eu/cs/aktualni-cislo-1-2009/clanky/perspektivy-vyvoje-vzbourenectvi-v-afghanistanu-a-prilehlych-pakistanskych-oblastech.html#.U9KQHUN_s1k

⁵⁴ GREEN ON BLUE je útok povstalce převlečeného za příslušníka ANSF proti příslušníkům ISAF dějící se v mnoha případech uvnitř koaličních základů např. při výcviku.

⁵⁵ IDF (Indirect fire) – nepřímá střelba, jedná se o útoky raketami a minomety.

⁵⁶ REUTERS.com. *Who is funding the afghan taliban? You don't want to know*. [online]. poslední aktualizace 13. 8. 2009. [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://blogs.reuters.com/global/2009/08/13/who-is-funding-the-afghan-taliban-you-dont-want-to-know/>

TB není příznivcem financování z prodeje drog, nicméně z tohoto zdroje má masivní příjem.

1.3.2 Al-Káida – AQ

Historie AQ

Al-Káida, dále jen AQ, je globální teroristická organizace založená Usámou bin Ládinem⁵⁷, která je nejvíce spojována s útoky z 11. září 2001, nicméně, její kořeny sahají do sovětsko-afghánského konfliktu. Invaze Sovětů a jejich ateistické ideologie do muslimského Afghánistánu rozpoutala vlnu solidarity napříč celým islámským světem. Zakládání „MADRAS“⁵⁸ a později výcvikových základen, kde se dobrovolníci džihádu připravovali splnit svoji náboženskou povinnost, nevyžadovalo pouze materiální úsilí pákistánské ISI, ale také kvalitní ideologicko-náboženskou přípravu. Jedním z předních kazatelů a organizátorů duchovní přípravy byl Dr. Abdulláh Azzam.⁵⁹

Azzam jako uznávaná autorita sunnitského islámu vyhlásil „FATVU“⁶⁰ na pomoc afghánskému odboji: „*Obranu muslimských zemí.*“⁶¹

V roce 1980 se v pákistánském Islámábádu setkal s duchovním otcem džihádu Azzamem mladý saúdskoarabský dobrovolník Usáma bin Ládín. Seznámení Usámy bin Ládína s Azzamem a jeho nadšením pro džihád mělo na mladého muslima výrazný vliv a ještě více posílilo jeho odhodlání bojovat za víru. Důležitým mezníkem pro vznik teroristické organizace bylo afghánské setkání Usámy bin Ládína a Dr. Aymana al-Zawahiriho. Seznámením těchto osob se sešly faktory důležité pro pozdější vznik organizace Al-Káida. V roce 1984 pomáhá bin Ládín Azzamovi s financováním pákistánské základny, zřízené za účelem výcviku muslimských dobrovolníků. V roce 1986 vzniká na afghánském území výcvikový tábor, v němž jsou soustředěni zahraniční bojovníci. Po získání potřebných zkušeností Usáma bin Ládín zakládá v roce 1993

⁵⁷ Usáma bin Ládín (1957-2011), vůdce Al-Káidy.

⁵⁸ MADRASA je náboženská škola vyššího typu v zemích, kde je rozšířen islám.

⁵⁹ GLOBAL JIHAD [online]. poslední aktualizace 10. 3. 2007. [cit.2014-07-29]. Dostupné z: http://www.globaljihad.net/view_page.asp?id=67

⁶⁰ FATVA je prohlášení islámských duchovních, které zdůvodňuje či posvěcuje z náboženských pozic určité jednání či politiku.

⁶¹ STANLEY, T. *Abdulláh Azzam* [online]. © 2003- 2007. [cit.2014-07-29]. Dostupné z: <http://www.pwhce.org/azzam.html>

vlastní centrálu džihádu, která nese jméno Al-Káida - „ZÁKLADNA.“⁶² Po spojenecké invazi do Afghánistánu v roce 2001 bylo řídicí centrum AQ nuceno přesídlit do příhraničních oblastí FATA v Pákistánu.

Velitel AQ - Ayman al-Zawahiri (nar. 19. 6. 1951, Egypt).

Obrázek 4: Ayman al-Zawahiri



Zdroj⁶³

Po smrti Usámy bin Ládina, zabitého americkými speciálními silami SEAL⁶⁴ dne 2. 7. 2011 v pákistánském městě Abbotabad, převzal žezlo velení Egyptan Ayman al-Zawahiri.⁶⁵

Zawahiri byl osobním lékařem Usámy bin Ládina. V osmdesátých letech se účastnil hnutí odporu mudžáhidů proti sovětské okupaci v Afghánistánu. V roce 1996 byl kvůli snahám rekrutovat Čečence pro džihád zatčen ruskou federální bezpečnostní službou FSB. Je zodpovědný za masakr šedesáti zahraničních turistů a egyptským soudem byl v nepřítomnosti odsouzen k smrti. Společně s Usámou bin Ládinem vydal v roce 1998 náboženský výnos – fatvu „*Mezinárodní islámská fronta na vedení džihádu*

⁶² bio.com. *Osama bin Laden Biography* [online]. poslední aktualizace 29. 6. 2014. [cit. 2014-07-29]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/osama-bin-laden-37172>

⁶³ BBC NEWS. *Al-Qaeda accuses Iran of 9/11 lie* [online]. 22.3. 2008. [cit.2014-07-30]. http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7361414.stm

⁶⁴ SEAL – americké speciální námořní jednotky.

⁶⁵ HNED.cz *Al-Káida si zvolila nového vůdce: žezlo přebral Ajmán Zawahri*. [online]. poslední aktualizace 16.6. 2011. [cit.2014-07-30] Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/svet-blizky-vychod/c1-52099850-al-kaida-zvolila-noveho-vudce-zezlo-po-bin-ladinovi-prebral-ajman-zawahri>

proti židům a křižákům“⁶⁶, která se stala významným podnětem k rozšiřování džihádu do celého světa.

Po útocích z 9. 11. 2001 na něj byl vydán mezinárodní zatykač, čímž se stal druhým nejhledanějším teroristou světa. V současné době se pravděpodobně nachází na území FATA v příhraničních oblastech Pákistánu. Hovoří plynule arabsky, anglicky a francouzsky.

Popis AQ

AQ je celosvětová organizace s globálními cíli. V Afghánistánu vnímá USA jako nemuslimské okupanty v muslimské zemi a snaží se je zničit. Poté co Pákistán zatkl velké množství jejích členů, ho organizace prohlásila za jednoho ze svých úhlavních nepřátel. Po začátku operace Trvalá svoboda v Afghánistánu se Američanům podařilo rozbít Al-Káidu, jejíž členové uprchli přes hranice do Pákistánu do FATA, konkrétně do Jižního Vazíristánu, kde se přibližně od roku 2002 začali přeskupovat a znovu organizovat. Al-Káida dlouhodobě spolupracuje s afghánským a pákistánským TB, kteří jí poskytují zázemí a podporu.⁶⁷

Počet bojovníků AQ

Počet není přesně znám, ale odhaduje se přibližně na 2000 bojovníků. Ovšem některé zdroje jsou skromnější a uvádí 50 až 100 operativců pohybujících se na území FATA.

Aktivita AQ

IED a sebevražedné útoky, únosy, popravy natáčené na videokamery, RPG útoky, minometné a IDF útoky, léčky, přepady, podpora povstalců proti vládám napojeným na USA⁶⁸, strategické útoky proti klíčovým západním cílům. AQ se proslavila tím, že se jí podařilo zabít více Američanů, než jakékoliv jiné teroristické

⁶⁶ RADĚJ, Tomáš. *Islámský fundamentalismus v Egyptě*: . Brno: [s.n.], 2001, roč. 2002, č. 3. ISSN 0323-1844. [online] poslední aktualizace 2002. [cit.2014-07-30]. Dostupný z: WWW: <<http://mv.iir.cz/article/view/45/40>>. ISSN 0323-1844.

⁶⁷ KRAUZOVÁ, Tereza. *Americká bezpečnostní politika vůči Pákistánu během války proti terorismu v letech 2001–2008*. [online]. [cit. 2014-08-31]. Dostupné z: <http://postnito.cz/?p=4798>

⁶⁸ USA (United States of America) - Spojené státy americké.

organizaci. V provincii Lógar není aktivita AQ jednoznačně definována, pravděpodobně spočívá v plánování útoků, poskytování operativců pro HIG a Haqqaniho síť.

Financování

Internetové domény, světové džihádistické organizace a vlády podporující džihád.

1.3.3 Hezb-e Islámí – HIG

Historie

Hezb-e Islámí, dále jen HIG, znamená v překladu „ISLÁMSKÁ STRANA“ a jedná se o fundamentalistickou sunnitskou militantní politickou stranu, která převzala ideovou i organizační koncepci od radikální organizace Muslimské bratrstvo.⁶⁹ Byla založena Gulbuddínem Hekmatjárem v roce 1978. Jejími členy jsou Paštunové a významní islámští duchovní, bývalí důstojníci afghánské armády a městská mládež. V roce 1979 se rozštěpila na dvě frakce a to na radikální odnož HIG v čele s Gulbuddínem Hekmatjárem a umírněnější fundamentalistickou stranu vedenou Muhammad Júnusem Chálisem. Obě frakce se hlásily k Islámskému sdružení afghánských mudžáhidů z jiných stran, tzv. Spojenectví sedmi. Ačkoliv mudžáhidy spojovala dohoda, docházelo mezi nimi k bojům. Přes jednoznačně protizápadní postoj, byli přes Pákistán financováni USA a Saúdskou Arábií. Rabbáního vláda v letech 1993–1996 považovala HIG za ilegální organizaci nepřijatelnou pro afghánský lid. Hektmatjárova HIG se podílela na výcviku militantních islámských radikálů i na vraždách významných mudžáhidů z jiných stran. Na podzim roku 2001 HIG začal podporovat hnutí TB ve válce proti americké okupaci. HIG, TB a AQ se spojili v roce 2003 pod názvem Jawahar Al Islam, „ZÁŘÍCÍ ISLÁM“, ale organizačně zůstali prakticky autonomní.⁷⁰

⁶⁹ Muslimské bratrstvo – hnutí, které požaduje návrat ke kořenům islámu, organizaci založil v Egyptě roku 1928 šajch Hasan al-Banná.

⁷⁰ Příručka *AFGHÁNISTÁN 2006*, AČR s. 98.

Velitel HIG - Hekmatjár Gulbuddín (nar. 1947)

Obrázek 5: Hekmatjár Gulbuddín



Zdroj⁷¹

„Jestliže (zahraniční síly) trvají na pokračování války, nemáme jinou cestu, než bojovat“. (2009)⁷²

Paštun z rodu Ghilzají, zakladatel islámské strany Hezb-e Islámí a vůdce její extremistické organizace – HIG, který v posledním desetiletí významným způsobem ovlivnil vnitropolitický vývoj v Afghánistánu. Na konci šedesátých let přešel ze studií na vojenské akademii na strojírenskou fakultu Kábulské univerzity, ale studium nedokončil. Na začátku sedmdesátých let, byl uvězněn za vraždu maoistického studenta, ale podařilo se mu uprchnout do sousedního Pákistánu. V Pákistánu díky ISI získal výcvik i peníze. Vždy považoval sebe i svoji stranu za to nejlepší pro Afghánistán a proto také počátkem devadesátých let odmítl účast ve vládě mudžáhidů. Mnozí afghánští analytici tvrdí, že ačkoliv dostával v osmdesátých letech od USA finanční pomoc na boj proti komunistům, nechal údajně povraždit více mudžáhidů, než komunistů. Hekmatjár zastával v letech 1993–1994 (s přestávkou v roce 1996) křeslo premiéra Rabbániho vlády.⁷³

Hekmatjárova nesmiřitelnost a neochota se dohodnout s mudžáhidy byla v první polovině devadesátých let příčinou mnoha střetů. Od října 2001 začal otevřeně podporovat TB a v současné době stojí v čele hnutí bojujících proti afghánské vládě a

⁷¹BBC NEWS. *Profile: Gulbuddin Hekmatyar*. [online]. poslední aktualizace 23.3. 2010. [cit. 2014-04-30]. http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/2701547.stm

⁷²Tamtéž.

⁷³ Afghanistan online: Biography. [online] [cit. 2014-07-30]. Dostupné z: <http://www.afghan-web.com/bios/today/ghekmatyar.html>

koaličním silám. Odmítl přijetí bonnské dohody⁷⁴ na konci roku 2001. Je pravděpodobným strůjcem atentátu na prezidenta Karzajího v roce 2002. V posledním období žil v příhraničních oblastech s Íránem a později s Pákistánem. V současné době má význačný vliv ve východoafghánských oblastech Kunar, Nangahár, Laghmán, Núristán, Kábul a Lógar. Hovoří několika jazyky, včetně angličtiny.⁷⁵

Popis HIG

Velmi silně vyzbrojená islamistická organizace pod přímým velením Hekmatjára Gulbuddína. Jeho cíle jsou jednoduché a v podstatě totožné s programem hnutí Tálibán – Svatá válka proti americkým a jiným okupantům a svržení okupační vlády vedené prezidentem Karzajím. Operačním prostorem je jihovýchodní oblast Afghánistánu. Bojuje po boku TB v Afghánistánu a příhraničních oblastech Pákistánu. Od roku 2006 se HIG snaží utvářet vlastní identitu nezávislou na Tálibánu.⁷⁶

Počet bojovníků HIG

Počet není přesně znám, nicméně je odhadován mezi 1000–1500 bojovníky.

Aktivita HIG

Pokládání IED, útoky, léčky, IDF a minometné přepady proti ANSF a koaličním silám. V provincii Lógar způsobili OMF a HIG velmi citelné ztráty logistickým konvojem ISAF, stejně tak jednotkám ANSF a Afghánské policie na předsunutých bojových stanovištích.

Financování

Organizace je sponzorována saudsko-arabskými charitami, Muslimským bratrstvem, AQ, bohatými arabskými sponzory.⁷⁷

⁷⁴ Bonnská dohoda byla svolána radou OSN v roce 2001 na základě rodícího se nového afghánského státu. Jednalo se ustanovení budoucí nové afghánské vlády, která vytvořila podmínky pro poválečnou rekonstrukci Afghánistánu.

⁷⁵ Příručka *AFGHÁNISTÁN 2006*, AČR s. 123.

⁷⁶ ZELINKA P. *Perspektivy vývoje vzbouřeneckví v Afghánistánu a přilehlých pákistánských oblastech*. [online]. poslední aktualizace 15. 6.2009 [cit.2014-07-25]. Dostupné z: http://www.defenceandstrategy.eu/cs/aktualni-cislo-1-2009/clanky/perspektivy-vyvoje-vzbourenectvi-v-afghanistanu-a-prilehlych-pakistanskych-oblastech.html#.U9KQHUN_s1k

⁷⁷ ISW. *HIZB-I-ISLAMI GULBUDDIN (HIG)*. [online]. [cit. 2014-08-31]. Dostupné z: <http://www.understandingwar.org/hizb-i-islami-gulbuddin-hig>

Další zdroje pocházejí z poplatků vesnic kontrolovaných HIG. Stejně jako TB, tak HIG získávají finanční zdroje z pašování drog, ale nejsou tomu nakloněni.

1.3.4 Haqqaniho síť - HQN

Historie

Poslední velmi významnou teroristickou skupinou je tzv. Haqqaniho síť, dále jen HQN. Byla založena Jalaluddinem Haqqanim z paštunského kmene Durrání a její vedení tvoří především rodinní příslušníci klanu Haqqaní. Zárodky sítě je možno hledat v odporu a následné ofenzívě proti bývalému afghánskému prezidentovi Mohammedovi Daud Khánovi, který svrhl režim krále Zahir Shaha v roce 1973, což bylo mnohými konzervativními islamisty vnímáno jako nežádoucí vývoj politické situace v Afghánistánu. Počátkem osmdesátých let byl Jalaluddin Haqqani členem „VÝKONNÉ KOMISE“ Hizb-e Islami a byl úzce spojen s veliteli jako Gulbuddin Hekmatyar, Younis Khalis, nebo Burhanuddin Rabbání. Khalis, Rabbání a Haqqani se v roce 1979 oddělili od Hizb-e Islami a vytvořili skupinu, která se stala známá jako Hizb-Islami-Khalis. V témže roce se Jalaluddin Haqqani stal klíčovým velitelem Hizb-Islami-Khalis pro jihovýchodní oblast Afghánistánu. Jeho vliv výrazně vzrostl zejména v letech 1981 až 1984. Podařilo se mu získat kontrolu nad kmenovými oblastmi Loya-Paktia.⁷⁸

V roce 1986 vystoupil z Hizb-Islami-Khalis a položil základy vlastní organizace. V osmdesátých letech navázal velmi úzký vztah s Usámou bin Ládinem. První výcvikové tábory AQ v roce 1986 vznikaly na Haqqaniho území. V druhé polovině osmdesátých let za sovětsko-afghánské války začal Haqqani výrazně spolupracovat s pákistánskými, saudskými a americkými zpravodajskými službami. Od ISI a CIA⁷⁹ dostával aktuální zpravodajské informace, zbraně, včetně protiletadlových kompletů země-vzduch FM-92 Stinger a finanční prostředky. V roce 1995 se Haqqani propojil s hnutím Tálibán. Na základě úspěchů a loajalitě Haqqaniho jmenoval mulla Umar Jalaludína Haqqaniho do křesla ministra pro příhraniční kmenové záležitosti. Po porážce Tálibánu v roce 2001 se mu podařilo udržet kontrolu města Miram Shah v

⁷⁸ Loya-Paktia - kmenové oblasti provincií Paktia, Paktika a Khost.

⁷⁹ CIA (Central Intelligence Agency) – Ústřední zpravodajská služba USA.

oblasti severního Wáziristánu. Svůj sílicí vliv se snaží od roku 2005 rozšiřovat do dalších provincií.⁸⁰

Velitel HQN

Obrázek 6: Zakladatel HQN Jalaluddin Haqqani



Zdroj⁸¹

Obrázek 7: Současný velitel HQN Sirajuddin Haqqani



Zdroj⁸²

Zdravotní stav a pokročilý věk vedl Jalaludina Haqqaniho (1939) v roce 2001 k ustanovení svého syna Sirajuddina Haqqani (1973) do role velitele celé sítě), nicméně zachoval si vliv a roli poradce. Sirajuddin Haqqani je znám jako Siraj, sám sebe prohlašuje „KHALIFOU.“⁸³ V roce 2003 se Siraj setkal v Pákistánu s tálibánským ministrem obrany Mullahem Obaidullahem. Ten ho napojil na arabské a irácké bojovníky. Výsledkem arabsko-irácké spolupráce byla změna taktiky a inovace technologií výroby a používání IED. Siraj, jako jeden z prvních v Afghánistánu, zavedl

⁸⁰ DRESSLER, J. *The Haqqani Network - From Pakistan to Afghanistan*. © 2010 Washington: ISW [cit. 2014-08-02]. Dostupné z: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Haqqani_Network_0.pdf

⁸¹ Jpundits Forex. *Sirajuddin-Haqqani*. [online]. cit. 2014-08-02]. Dostupné z: <http://jpundits.com/sirajuddin-haqqani>

⁸² HUMA, Imtiaz. *Haqqani network: Pakistan could face severe implications*. [online]. poslední aktualizace 29.9. 2011. [cit. 2014-08-02]. Dostupné z: <http://tribune.com.pk/story/262987/haqqani-network-pakistan-could-face-severe-implications/>

⁸³ KHALIFA je označení pro muslima, který se řídí principem islámského práva.

taktiku sebevražděných útočníků. V polovině roku 2005 stál Sirajuddin Haqqani v čele povstání oblastí Loya-Paktia. Siraj je v úzkém spojení se zahraničními islamistickými extremisty v Pákistánu, Saudské Arábii a v dalších zemích Perského zálivu. CIA je znepokojena sílícím vlivem Siraje a jeho výraznější rolí na povstaleckém boji. Odměna za dopadení Sirajuddina Haqqani od roku 2007 z 50 000 amerických dolarů vzrostla na pět milionů.⁸⁴

V roce 2008 se cílem Haqqaniho sebevražděných atentátníků stala americká ambasáda v Kábulu a indické velvyslanectví. Reakce amerického Kongresu nezůstala bez odezvy a následně prohlásila Haqqaniho síť teroristickou organizací. Siraj Haqqani rozšířil svůj vliv z Khostu, tradiční bašty Haqqaniho klanu, do provincií na východě – Ghazni, Lógar, Wardak a Kábul. Je úzce propojen se zahraničními teroristickými skupinami. Stal se tak jedním z velitelů, který diktuje nové parametry brutality, které jsou úzce propojeny s TB.⁸⁵

Popis HQN

Islamistická teroristická skupina, působící zejména v jihovýchodním Afghánistánu a severozápadním Pákistánu. Primárním cílem je vyhnání spojeneckých sil ze země, svržení současné pro-západní vlády a vytvoření nezávislého Islámského emirátu Afghánistán, řídicího se islámským právem šaria. HQN je relativně autonomní, ale podřízena veliteli TB Mullahu Umarovi. Její vedení tvoří převážně příslušníci klanu Haqqani. Většina operací HQN je prováděna převážně malými polo-autonomními skupinami bojovníků v rámci kmenových linií, přičemž vojenští velitelé zabezpečují logistiku a koordinaci operací.

Počet bojovníků HQN

Početní stav se odhaduje na 4000 – 12000 bojovníků.⁸⁶

⁸⁴ DRESSLER, J. *The Haqqani Network - From Pakistan to Afghanistan*. © 2010 Washington: ISW [cit. 2014-08-02]. Dostupné z: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Haqqani_Network_0.pdf

⁸⁵ HASPRA, Peter. *Konceptualizácia teroristickej organizácie - Haqqaniho sieť*. [online]. Brno, 2013. [cit. 2014-08-01]. s.35. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Katedra Politologie, Vedoucí práce: Miroslav Mareš. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/333137/fss_m_a2/

⁸⁶ MCKELVEY, Tara. *A New AL Qaeda in Pakistan*. poslední aktualizace 23. 9. 2011. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://www.thedailybeast.com/articles/2011/09/23/haqqani-network-u-s-concern-about-new-al-qaeda-in-pakistan.html>

Aktivita HQN

V provincii Lógar je HQN ze čtyř jmenovaných organizací nejaktivnější. Vykonala vraždu dvou guvernérů v roce 2008 a 2013, pokládá IED, stíná ženy, organizuje sebevražedné útoky na vysoké vládní činitele a útoky typu „GREEN ON BLUE.“⁸⁷

Financování HQN

Financování HQN má podobný charakter jako u předchozích organizací, tedy z legálních zdrojů ze stavebnictví, logistiky, importu-exportu zboží, dále od bohatých arabských dárců, podporou ISI, vydíráním, ochranou pašeráků, výběrem tzv. daní kamionových dopravců projíždějící oblastmi kontrolovaných HQN.

1.4. Bezpečnostní situace po vstupu koaličních sil v letech 2004 až 2013

V roce 2004 „LOJA DŽIRGA“⁸⁸ schválila návrh Ústavy Afghánistánu. Nová ústava Karzajího vlády měla přispět k politické stabilitě v zemi. Po přestavbě a reorganizaci povstalců, vzpamatovávajících se na území FATA, začalo docházet k nárůstu útoků na východě příhraničních oblastí Pákistánu. Za útoky stála organizace HIG napojená na TB, tvrdé jádro AQ a HQN. Bezpečnostní operace pákistánské armády reagující na vzniklou situaci však nepřinesla požadovaný výsledek. Výsledkem byl odpor kmenových válečníků Waziristánu a ukončení příměří. Pákistánská armáda propustila všechny zajatce a amnestovala všechny povstalce. Ke stejným operacím namířených proti AQ docházelo i v následujících letech, vždy se stejným výsledkem. Tento vývoj poukázal na dvě zásadní skutečnosti. První z nich byla neschopnost pákistánské armády kontrolovat tuto oblast a druhá pak převládající kontrola pákistánského TB v kmenových autonomních oblastech FATA. Převaha pomocí represivního jednání přinesla výsledky, kdy TB v roce 2006 popravil přibližně 120 kmenových vůdců. V letech 2005–2006 došlo k přesunu většiny povstaleckého úsilí na východě a severovýchodě do Pešawáru. Začalo se hovořit o Pešawáarské šúře.⁸⁹

⁸⁷ GREEN ON BLUE – útok infiltrovaného povstalce v uniformě ANSF na koaličního vojáka.

⁸⁸ LOJA DŽIRGA – shromáždění významných paštunských vůdců.

⁸⁹ ZELINKA P. *Perspektivy vývoje vzbouřenectví v Afghánistánu a přilehlých pákistánských oblastech* [online]. poslední aktualizace 15. 6. 2009. [cit.2014-08-07]. Dostupné z:

Rok 2006 přinesl dramatické změny v bezpečnostní situaci. ISAF dokončilo rozmístění národních prvků PRT v jednotlivých provinciích Afghánistánu. Okamžitá reakce OMF na sebe nenechala dlouho čekat a vyvolala nebývalý nárůst násilí. V porovnání s rokem 2002 bylo zaznamenáno čtyřnásobně více útoků a osmkrát více obětí. Patrný byl také nárůst použití IED a sebevražedných útoků. TB se dokonce pokusil přejít do konvenční ofenzívy bitvou o Pašmul, která skončila nezdarem. Jedno z vysvětlení proč došlo k provedení operace je postupné navyšování aktivit TB a dalším může být reakce TB na dokončení rozmístění PRT snahou o převzetí iniciativy a snížení dopadu PRT.⁹⁰

Rok 2007 potvrdil schopnost TB udržet tlak na koaliční síly – v tomto období se událo o čtvrtinu více útoků než v předchozím roce. V první polovině roku 2008 se nárůst útoků zvýšil o čtyřicet procent, stejně tak v letním období. Došlo k rozšíření oblastí, na které je útočeno, TB se zaměřil na logistické trasy CF vedoucí z Pákistánu do Afghánistánu. Úspěchem TB byl nejničivější útok, který vyřadil přes 160 dopravních vozidel ISAF.⁹¹

V letech 2009–2013 dochází ještě k masivnějšímu nárůstu operací mířených proti jednotkám ISAF, primární cílem jsou americké jednotky. Postupná výstavba afghánských ozbrojených sil ANSF vedla OMF také ke zvýšení zájmu. V roce 2011 velitelé koaličních jednotek deklarovali zvýšený nárůst IED včetně min pokládaných povstalci podél komunikací. V lednu 2010 prezident Hámid Karzaj zakázal dovoz umělých hnojiv do Afghánistánu používaných OMF k výrobě IED, ale toto nařízení bylo obcházeno a materiál byl stále distribuován z Pákistánu. V témže roce američtí velitelé informovali o použití protiletadlových střel země-vzduch. Další novinkou v rukou povstalců bylo použití IED ukrytých v turbanech. Důvodem jednotek ISAF proč neprohledávat muže, byl respekt k zachovávání náboženských tradicí. V roce 2011 byl tímto způsobem zabit bývalý prezident Rabbání.

Vrcholem improvizace byla výbušnina implantována přímo do těla útočníka.⁹² Takto implantované IED v těle útočníka dokázalo vážně zranit velitele NDS⁹³

http://www.defenceandstrategy.eu/cs/aktualni-cislo-1-2009/clanky/perspektivy-vyvoje-vzbuorenectvi-v-afghanistanu-a-prilehlych-pakistanskych-oblastech.html#U9KQHUN_s1k

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Tamtéž.

⁹² PESCOVITZ ,David. You da bomb! (surgically-implanted explosives). [online]. poslední aktualizace 14.5.2012. [cit. 14.8.2014]. Dostupné z:<http://boingboing.net/2012/05/14/youre-the-bomb-surgically.html>

Asadullaha Khalida v prosinci 2012. V průběhu roku 2012 vzrostlo znepokojení nad množstvím útoků uvnitř základen typu „GREEN ON BLUE“. Koncem roku 2012 útoky typu „GREEN ON BLUE“ na krátkou dobu ustaly, ale objevují se i v následujících letech.⁹⁴

Rok 2013 se stává obdobím předávání odpovědnosti do rukou afghánských bezpečnostních sil. Snižuje se demonstrace síly koaličních sil a jednotky ANSF přebírají vybudované koaliční základny, které ISAF postupně opouští. V tomto období dochází ke zvýšení útoků převážně pomocí IED, nepřímou střelbou a sebevražednými útočníky. Také se častěji objevují informace o krádežích armádních nebo policejních uniforem ze strany OMF. Tlakem povstalců na ANSF pokračuje vytrvalá snaha tyto jednotky početně snížit, přinutit k dezerci a demoralizovat pro další působení. V případě IED útoků proti jednotkám ISAF se zvyšuje hmotnost náloží. Hlavním důvodem předimenzování náloží je pancéřová ochrana koaličních sil u vozidel MRAP.⁹⁵ V roce 2013 nebyly výjimkou nálože o hmotnosti 100 až 120 kilogramů, které bezpečně dokázaly tato vozidla ničit. Zejména Haqqaniho síť v provincii Lógar a sousední provincii Wardak dokázala využít nových sofistikovanějších způsobů iniciace těchto IED. Příkladem je IED nesené na zvířeti – v provincii Wardak tak byli zabiti tři američtí vojáci spolu s tlumočnickem a bylo zraněno několik vojáků ANSF.⁹⁶

V provincii Lógar OMF ovládli distrikt Chark a Kherwar. V průběhu roku 2013 dochází v distriktu Pol-e Alam ke stupňování násilí a vyskytují se případy nasazení dětských sebevražedných atentátníků. Při útocích útočníci neváhají využít krytí žen a dětí. Podle prohlášení policejního náčelníka Ishaqa Zae se v distriktu Pol-e Alam zvýšil nárůst velkých skupin Čečenců, Pákistánců a džihádistů ze zemí Perského zálivu. Neméně znepokujícím zjištěním je rekrutace žen přicházejících z Pákistánu k provádění sebevražedných útoků.⁹⁷

⁹³ NDS (National Directorate of Security) – Afghánská zpravodajská služba.

⁹⁴ KENNETH, Katzman. *Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*. [online]. poslední aktualizace 11.7. 2014. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://fpc.state.gov/documents/organization/229889.pdf>

⁹⁵ MRAP (Mine Resistance Ambush Protected) bojové kolové vozidlo se zesílenou ochranou proti IED

⁹⁶ SITES, Kevin. *Donkey Bomber Kills Three Us Soldiers and an Interpreter*. [online]. poslední aktualizace 24.3. 2013. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.vice.com/read/donkey-bomber-kills-three-us-soldiers-and-an-interpreter>

⁹⁷ STANEKZAI, Jawed. *Logar Security On Edge Ahead Of Loya Jirga*, [online]. poslední aktualizace 1.11.2013. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.tolonews.com/elections2014/logar-security-edge-ahead-loya-jirga>

ANSF v roce 2013 dosáhly rekordního počtu ztrát. Podle vyjádření Karzajého kabinetu byl odhadovaný počet zabitých policistů ANP⁹⁸ 6 890 a vojáků ANA 3 546, přičemž celkové ztráty za třináct let od spojenecké invaze si připisují alarmující číslo 13 726 příslušníků ANSF.⁹⁹ Na základě vysokých ztrát ANSF došlo ke stažení z určitých oblastí obsazených OMF, který svoji přítomnost posiluje a udržuje tempo operací i tlak na bezpečnostní složky. U jednotek ANSF roste počet vojáků, kteří opouští stanoviště nebo dezertují. Druhotné zprávy hovoří také o jednotkách ANA bojujících navzájem proti sobě. Neméně závažným problémem je nezáměr mladých mužů o službu v armádě či policii. Navzdory nepříznivé situaci bezpečnostních složek, dárci v čele s USA nadále pokračují ve financování ANSF k dosažení adekvátního počtu osob, tak aby se staly překážkou a hrůzu nahánějící silou povstalcům. Současný početní stav ANSF je 370 000 ozbrojených příslušníků.¹⁰⁰

„Je neoddiskutovatelným faktem, že podpora ze strany Pákistánu značně pomáhá vzbouřencům v Afghánistánu. Mezi všeobecný konsenzus patří, že ISI, či alespoň někteří její příslušníci, i nadále podporují Tálibán. Děje se tak hned z několika důvodů, především z obavy, aby se nestal režim v Kábulu příliš proindickým.“¹⁰¹

1.5 Současný stav v Afghánistánu končící mise - ISAF

V současné době je hlavní odpovědnost za bezpečnost v Afghánistánu v rukou afghánských bezpečnostních složek. USA a jeho partneři jsou v procesu končící mezinárodní bezpečnostní mise ISAF, která bude ukončena v prosinci 2014. Plánovaná post-mise v následujících letech bude spočívat zejména ve výcviku afghánských národních bezpečnostních sil ANSF. Počty amerických sil se v porovnání s rokem 2011, 100 000 vojáků, snížily v únoru 2014 na 34 000. Podle vyjádření prezidenta Spojených států amerických Baracka Obamy je plánovaný stav po roce 2014 9 800, s výhledem do

⁹⁸ ANP (Afghan National Police) – Afghánská národní policie.

⁹⁹ NORLAND, Rod. *War Deaths Top 13,000 in Afghan Security Forces*. [online]. poslední aktualizace 3.3. 2014. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2014/03/04/world/asia/afghan-cabinet-releases-data-on-deaths-of-security-personnel.html>

¹⁰⁰ Crisis Group.org. *Afghanistan's Insurgency after the Transition*. [online]. poslední aktualizace 12.5. 2014. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/afghanistan/256-afghanistan-s-insurgency-after-the-transition.aspx>

¹⁰¹ ZELINKA P. *Perspektivy vývoje vzbouřenců v Afghánistánu a přilehlých pákistánských oblastech* [online]. poslední aktualizace 15.6.2009. [cit.2014-08-07]. Dostupné z: http://www.defenceandstrategy.eu/cs/aktualni-cislo-1-2009/clanky/perspektivy-vyvoje-vzbourenectvi-v-afghanistanu-a-prilehlych-pakistanskych-oblastech.html#.U9KQHuN_s1k

konce roku 2015 na počet 4 900 amerických vojáků, kteří budou soustředěni zejména v Kábulu a na letecké základně Bagrám. Nová mise, pokud dojde ke shodě a podpisu mezi vládou nového prezidenta Islámské republiky Afghánistán a koaličních protějšků, ponese název BSA.¹⁰²

Navzdory výsledkům prezidentských voleb v roce 2014 se mnozí experti obávají afghánské stability, která je zmítána korupcí a povstaleckými bezpečnými zónami v Pákistánu. Neočekávaný potenciální benefit by mohl vzejít z jednání mezi afghánskou vládou, zástupci Tálibánu a jiných povstaleckých skupin. Dosavadní setkání byla sporadická, bez zásadních výsledků, nicméně v květnu 2014 se podařila vzájemná výměna válečných zajatců, seržanta americké armády Bowe Bergdahla¹⁰³ a pěti tálibánských bojovníků vězněných v Guantanámu.

Afghánské menšiny a ženská hnutí se obávají budoucí perzekuce a porušování lidských práv ze strany Tálibánu, pokud dojde ke kompromisu mezi afghánskou vládou a TB. USA a další dárci pokračují v rozvojových programech tak, aby Afghánistán byl do budoucna schopen využívat ohromných nerostných, hospodářských zdrojů a mohl se do budoucna stát nezávislým na finanční podpoře. Navzdory ekonomické rozvojové iniciativě podporovatelů, zůstane však Afghánistán mezinárodně finančně závislým mnoho let. Od pádu Tálibánu v roce 2001 do konce roku 2013 stála kampaň na pomoc Afghánistánu Spojené státy americké 93 bilionů dolarů, z toho 56 bilionů bylo investováno na vybavení a výcvik ANSF. Předpokládaná pomoc USA po roce 2014 je 6,1 bilionů včetně 4,7 bilionu na výcvik a vybavení ANSF a konečně předpoklad pro rok 2015 je okolo 4,5 bilionu amerických dolarů.¹⁰⁴

V roce 2014 se bezpečnostní situace ve vztahu ke koaličním silám končící mise ISAF oproti předchozímu roku výrazně nezměnila, nadále zůstává zhoršená. Útoky OMF se soustřeďují na hlavní komunikace, kterými projíždí logistické a zásobovací konvoje CF. Nadále pokračuje trend pokládání IED na komunikace a sporadické útoky skupin OMF. U koaličních základů nadále přetrvává nebezpečí použití trhavinami naložených vozidel a sebevrahů pohybujících se pěšky, na kole, motocyklu nebo na zvířeti. Příkladem takového zdařilého útoku je sebevrah v provincii Parwan, kde jsou

¹⁰² BSA (Bilateral Security Agreement) - Vzájemná Bezpečnostní Dohoda

¹⁰³ Bowe Bergdahl byl zajat v roce 2009 Haqqaniho sítí. Dodnes se o něm vedou spory zda je dezertér, nebo válečný zajatec.

¹⁰⁴ KATZMAN, Kenneth *Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*. [online]. poslední aktualizace 11.7. 2014. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://fpc.state.gov/documents/organization/229889.pdf>

v současné době soustředění vojáci strážní roty AČR určení k ochraně okolí letiště Bagrám.¹⁰⁵ Útočníci se soustředí na pronikání do koaličních základů v uniformách ANSF a provádí útoky „GREEN ON BLUE.“ Vrcholem úspěchu povstalců je útok ze 6. 8. 2014 a usmrcení amerického generála Harolda Greena a zranění patnácti vojáků NATO, včetně německého generála, které se událo na britské vojenské akademii v Kábulu. Od jedenáctého září 2001 se jedná o vůbec první případ zabití amerického generála.¹⁰⁶ V srpnu 2014 se hlásí příslušníci OMF k Islámskému státu a veřejně vyvěšují vlajky na okupovaných územích. Poměrně významného úspěchu dosáhly jednotky ANSF, kterým se podařilo v polovině října zadržet dva významné velitele Haqqaniho sítě.¹⁰⁷

Neméně znepokojující informací je růst výroby opia v roce 2014. Afghánistán je dlouhodobě největším producentem opia na světě a pochází odsud více než 80% jeho produkce. Program likvidace makových polí se snížil v roce 2014 o 63 procent. Jeden z vedoucích představitelů UNODC Jurij Fedotov se obává, že se po odchodu sil ISAF může Afghánistán změnit v narkostát.¹⁰⁸

¹⁰⁵ IDNES.CZ. *Náš mučedník zabil okupanty, slaví Tálibán smrt českých vojáků.* [online]. poslední aktualizace 8. 7. 2014.[cit. 2014-08-10]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/taliban-afghanistan-bagram-cesi-d32-/zahranicni.aspx?c=A140708_133923_zahranicni_aha

¹⁰⁶ ACKERMAN, Spencer. *The Guardian. Us general killed and 15 injured in attack on Afghanistan military academy.* [online]. 6. 8. 2014. [cit.2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/05/afghan-soldier-opens-fire-british-run-qargha-military-academy-kabul>

¹⁰⁷ Novinky.cz. *V Afghánistánu zadrželi dva vůdce obávané sítě Hakkání.* [online]. [cit.2014-11-04]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/350763-v-afghanistanu-zadrzeli-dva-vudce-obavane-site-hakkani.html>

¹⁰⁸ Novinky.cz. *Produkce opia v Afghánistánu dosáhla nového rekordu.* [online]. [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/353359-produkce-opia-v-afghanistanu-dosahla-noveho-rekordu.html>

PRAKTICKÁ ČÁST

2 NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ PROSTŘEDKY ÚTOKŮ PROTI KOALIČNÍM SILÁM

2.1 Povstalecká taktika, technické postupy a principy vedení boje

Základní vymezení taktiky, technické postupy vedení boje¹⁰⁹, dále jen TTP, povstalců se dělí na kinetické a nekinetické operace. Je to soubor opatření k prosazení moci, za použití jakýchkoliv prostředků bez ohledu na civilní oběti. Protiopatřením se zabývá metodika COIN¹¹⁰ protipovstaleckého boje.

2.1.1 Aktuální poznatky taktických zásad povstalců

Kinetické operace

Povstalci se stále učí novým způsobům, které navazují na taktiku používanou proti sovětským jednotkám z let 1979–1989. Nepřítel zdatně využívá lehce dostupné moderní technologie k provádění útoků pomocí IED, neustále se učí a každá bojová zkušenost je reálným tréninkem do příští akce.¹¹¹

Taktiku „HIT and RUN“ provádí týmy do 10 osob, větší přepady a léčky až 80 bojovníků. Cílem je způsobit škody protivníkovi, ukořistit materiál a co nejrychleji zmizet. Přesuny jsou prováděny na vozidle PICK-UP, pro útoky jsou používány motocykly, které mohou převážet i minomety. Povstalci pečlivě studují chování koaličních jednotek, opakované postupy a vzorce chování. Přepady v noci proti malým izolovaným cílům provádí skupiny o síle až 80 bojovníků obvykle v noci. Odstřelovači jsou součástí přepadových komand, která útočí na objekt přepadu ze zálohy. Jako velmi úspěšní odstřelovači se projeví bojovníci kmene Zadran, AQ nebo čečenští bojovníci. Použití odstřelovačů je zaměřeno na místa soustředění, koncentraci koaličních jednotek a ANSF. Velení a řízení je uskutečňováno pomocí mobilních telefonů, komerčních

¹⁰⁹ TTP (Tactics Techniques and Procedures) – taktika, technika a postupy.

¹¹⁰ COIN (Joint Publication 3-24 Counterinsurgenci) – metodika protipovstaleckého boje.

¹¹¹ Příručka AFGHÁNISTÁN 2006, AČR s. 79.

radiostanic typu Walkie-Talkie nebo ukořistěných radiostanic koaličních sil a ANSF. Použití satelitních telefonů je charakteristické pro vyšší stupeň velení. Neméně důležitými způsoby komunikace a předávání zpráv zůstávají tradiční způsoby, jako jsou kuryři, signály zrcátky a světelné signály. Zpravodajství a průzkum je založen na síti informátorů pohybujících se v okolí koaličních základů. Jde například o osoby pracující na základnách jako pomocný personál na uklízení nebo tlumočníci. Dalším zdrojem informací je místní obyvatelstvo ať dobrovolně spolupracující, či donucené násilím. V poslední řadě jmenujme technologie umožňující skenování sítí a odposlouchávání jednotek ANSF a ISAF.¹¹²

K zavražďování místního obyvatelstva a dosazené vlády používají OMF úkladné vraždy a popravy. Pro plánování vraždy mají zvláštní TTP – kdy a kde bude osoba popravena, jestli proběhne exekuce v zaměstnání, na úřadu, na cestě do práce, z práce, jakým způsobem, nožem bez veřejnosti nebo veřejně, likvidací doma nebo použitím IED. Speciálním druhem násilí ze strany OMF jsou únosy k získání výkupného nebo k propagaci síly a schopnosti OMF. Své schopnosti demonstrují úkladnými popravami natáčenými na video a uveřejňovanými na internetu. Nezanedbatelným zdrojem OMF je kriminální činnost, jejímž cílem je získání finančních prostředků, výzbroje, potravin nebo krytí únosů. Jedná se o vloupání, loupeže, vydírání, pašování opia, nezákonné obchodování a distribuce drog.

Nekinetické operace

Ovlivňují mezinárodní veřejné mínění v USA, Evropě a také mínění regionálního obyvatelstva. Mezi tyto druhy patří internetové operace v podobě webových stránek, fór, médií, online časopisů, fotek, videí, komunikace přes mail, Skype, sdílení návodů TTP, výcvik a nábor povstalců, šíření islamistické ideologie, shromažďování finančních zdrojů na základě falešných charitativních organizací, „HAWALA“¹¹³, přímé webové stránky, podpora sirotků a vdov po padlých mudžáhedínech. Další propagací jsou tištěná média v podobě časopisů, novin nebo

¹¹² Příručka *AFGHÁNISTÁN* 2006, AČR s. 79 - 80.

¹¹³ HAWALA je systém převodu peněz, který funguje mimo bankovní systém. Dnes ho využívají především muslimové na celém světě.

odstrašující noční dopisy. Tam, kde povstalci obsadili území, využívají regionální stanice nebo mezinárodní stanice podporující islamisty.¹¹⁴

Znaky přítomnosti OMF

Přítomnost teroristických skupin v jednotlivých regionech Afghánistánu se dají rozeznat podle některých nápadných znaků. Například tím, že obchody s hudebninami a kadeřnictví jsou zavřené, televizory a CD přehrávače jsou spáleny a vyhozeny na ulici, dívčí školy jsou zavřené nebo zdemolované, dochází k vybírání poplatků pro OMF od místního obyvatelstva, místní představitelé vlády rezignovali nebo byli nalezeni popraveni. Vlajky OMF jsou viditelně vyvěšeny na budovách, propagační povstalecké CD a kazety jsou rozšiřovány tam, kde se v minulosti nevyskytovaly, řidiči vozidel taxislužby pouští OMF hudbu. Ozbrojení OMF bojovníci se ve vesnicích pohybují volně, IED jsou položeny na přístupových cestách směrem do oblastí okupovaných OMF. Ozbrojení muži se pohybují na motocyklech, bez uniforem řídí policejní nebo vojenská vozidla.¹¹⁵

2.2 Improvizovaná výbušná zařízení a jejich rozdělení

Povstalci se tradičně spoléhají na IED, které směřuje k šíření útoků a násilí také proti vlastním jednotkám a civilistům. IED má takové dopady, že pokud není nalezeno a zneškodněno, nejenom že zpomaluje operační tempo protipovstaleckých operací, ale výrazně poukazuje na efekt terorismu a nejistoty, která může vážně nahlodat legitimitu vlády a to je důvodem proč bojují povstalci¹¹⁶.

IED má mnoho podob a exploduje různými způsoby. Je nepředvídatelné a extrémně nebezpečné, stejně jako útočník, který ho používá.

Rozdělení jednotlivých typů IED

- RCIED – rádiem řízené (Radio-Controlled Improvised Explosive Device),
- CWIED – řízené kabelem (Command Wire Improvised Explosive Device),
- CPIED – aktivované tahem (Command Pull Improvised Explosive Device),

¹¹⁴ WIKILEAKS *Afghanistan* 1 Mar 09. [online]. © 2009. [cit.2014-08-03]. Dostupné z: <http://downloads.wikileaks-press.org/file/us-afghan-insurgents-2009.pdf>

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Joint Publication. *3-24 Counterinsurgency*. [online].poslední aktualizace 22. 11. 2013. [cit.2014-08-10]. Dostupné z: http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp3_24.pdf

- VOIED – aktivované nebo iniciované obětí (Victim Operated Improvised Explosive Device),
- VBIED – vezené na vozidle (Vehicle Bourne Improvised Explosive Device);
- SVBIED – umístěné ve vozidle jako sebevražedné (Suicide Vest Improvised Explosive Device),
- MBIED – na motocyklu nebo na kole (Motorbike Bourne Improvised Explosive Device)/BBIED – Bicycle Bourne Improvised Explosive Device),
- WBIED – na člunu (Water Bourne Improvised Explosive Device),
- PBIED – nesené osobou (Pearson Bourne Improvised Explosive Device)/SVIED – Suicide Vest Improvised Explosive Device),
- EFP – průbojné nebo kumulativní (Explosively Formed Penetrators).¹¹⁷

IED z hlediska způsobu provedení útoku

- mobilní (vezené dopravním prostředkem),
- nesené (osobou, zvířetem),
- stacionární.¹¹⁸

V policejní terminologii se používá termín Nástražné výbušné zařízení – NVS, ale v podstatě mezi IED a NVS není žádný rozdíl. Policejní charakteristika NVS zní takto: „*Nástražný výbušný systém je systém prvků, který je schopen za určitých podmínek ohrozit bezpečnost osob a majetku. Zpravidla jde o systémy mechanické, výbušné, zápalné s látkami otravnými, radioaktivními, nebo jejich kombinacemi*“.¹¹⁹

Složení IED

Zpravidla se skládá ze dvou až pěti základních částí. IED je složena z nálože s využitím komponentů vojenské munice, dělostřeleckých granátů, průmyslových trhavin,

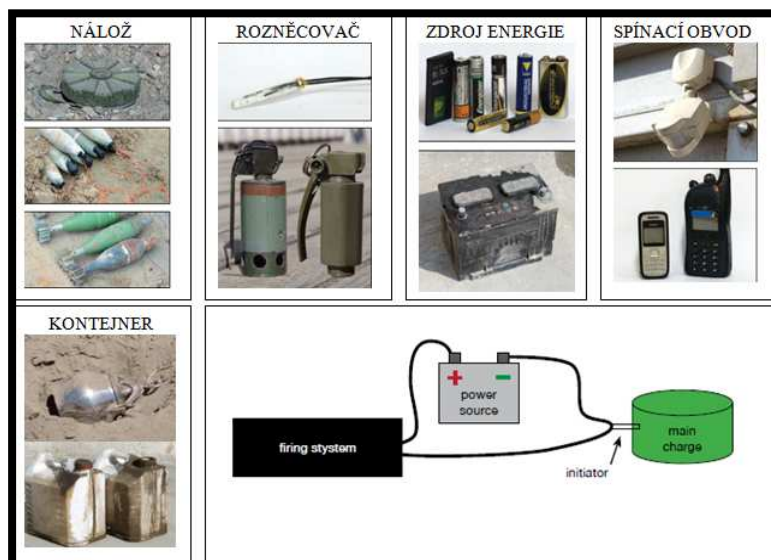
¹¹⁷ BUZA, J, JANEČKA, F. Odbor doktrín. *Improvizovaná výbušná zařízení – stálá hrozba*. [online]. [cit. 2014-08-11]. Dostupné z:http://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2011_1/2011_1_2a.html

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ JANÍČEK, Miroslav – DRAHOVZAL, P. *Pyrotechnik v boji proti terorismu*. Praha: D-Consult, 200. s. 16. ISBN 80-86215-17-2.

nádrže naplněné kapalným plynem apod. Další součásti IED tvoří rozněcovač, zdroj energie, spínací obvod a obal.¹²⁰

Obrázek 8: Příklad složení komponentů k výrobě IED



Zdroj¹²¹

2.3 Příklady vybraných druhů IED

IED řízené kabelem – CWIED

Obecně by se CWIED dalo charakterizovat, že je založeno na principu povelového vodiče taženého až několik stovek metrů od hlavní nálože. Vyžaduje zdroj elektrické energie, přičemž platí pravidlo, že čím je delší kabel, tím je silnější zdroj. Je zde bezpodmínečná nutnost útočníka a je používán jako reakce na rušiče umístěné na koaličních vozidlech. Slabinou je jeho časování, přítomnost pozorovatelů, obsluha poblíž místa odpalu, více účastníků, výcvik, nácvik, umístění, bezpečnost a je dohledatelný detektory kovů.

¹²⁰ BUZA, J, JANEČKA, F. Odbor doktrín. *Improvizovaná výbušná zařízení – stálá hrozba*. [online]. [cit. 2014-08-11]. Dostupné z: http://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2011_1/2011_1_2a.html

¹²¹ Counter-Ied-Smart-Book. [online]. [cit. 2014-08-11] Dostupné z: <http://www.mov-condor.com.ar/art-selecc/counter-ied-smart-book.pdf>. Vlastní úprava autora.

Obrázek 9: CWIED



Zdroj¹²²

CWIED bylo nejpoužívanějším typem v provincii Lógar. Jako povelový vodič sloužil nejčastěji měděný drát alternátorového typu. V některých případech byla nalezena dvojlinka různé, nejčastěji bílé barvy. Délka povelového vodiče se pohybovala v rozmezí od desítek do několika set metrů od hlavní nálože. Povelový vodič byl často spěšně položený a maskovaný jen několik metrů od hlavní nálože a dále volně tažen v terénu. Místo odpalu bylo zpravidla v prostoru bezpečném pro útočníka s připravenou únikovou cestou. Zaznamenány byly i případy, kdy došlo k odpálení IED povelovým vodičem přímo ze zastavěné části budov, tzv. kalátu. Rovněž se objevily případy, kdy OMF odstranily povelový vodič ihned po odpálení a patrola, případně tým EOD, našla na terénu pouze rýhu po povelovém vodiči.

¹²² ISAF News. *Joint Patrol Finds Nine IEDs in and Near Kandahar School*. [online]. 2010. [cit. 2014-08-14]. Dostupné z: <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/joint-patrol-finds-nine-ieds-in-and-near-kandahar-school.html>

IED aktivované nebo iniciované obětí –VOIED

Obrázek 10: Příklady tlakových spínačů VOIED



Zdroj¹²³

Charakteristickým znakem VOIED je nenáročnost na výrobu a výcvik, není potřeba přítomnosti útočníka při odpalu, zabíjí bez rozdílu. Slabinou je dohledatelnost pomocí detektorů kovů, dá se předpokládat jeho umístění. Této metody využívají OMF proti kolonám, pěším patrolám nebo na obvyklých trasách přesunů. Klasickým prostředkem je nástražný drát nebo provázek natažený přes komunikaci, který vozidlo nebo voják aktivuje. Osvědčeným prostředkem OMF je tlakový spínač umístěný skrytě ve vozovce, propojen jednoduchým elektrickým obvodem s baterií, rozbuškou a hlavní náloží. Tlakových spínačů a jejich modifikací je na území Afghánistánu obrovské množství. Jejich vývoj směřuje k používání minimálního obsahu kovových součástí a prevenci možnosti odhalení detektory kovů používaných sesednutými hlídkami CF. Modernějšími systémy představují elektronické obvody na bázi pasivních infračervených senzorů, které jsou běžně komerčně dostupné. Pro koaliční síly je silně ohrožující kombinace pohybového senzoru s IED, jehož výbušná část je tvořena náloží s kumulativním účinkem. Při explozi se z vnitřní vrstvy kumulativní vložky a zplodin

¹²³ JIEDDO Afghanistan Victim Operated Improvised Explosive Device (VOIED) Recognition Guide. [online]. poslední aktualizace 7.11. 2011. [cit. 2014-08-14]. Dostupné z: <https://publicintelligence.net/victim-operated-improvised-explosive-device-voied-recognition-guide/>

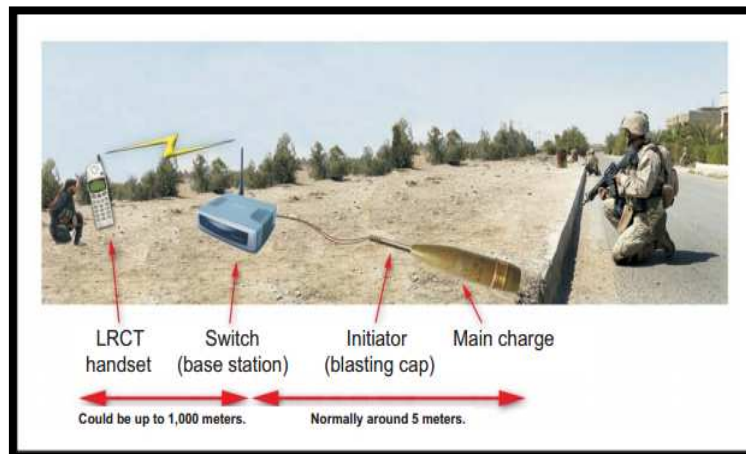
detonace vytvoří kumulativní paprsek. Hlavní část kumulativního účinku má průrazný účinek nejen proti ocelovým, ale také proti mnohovrstvým pancířům. Jejich použití je především zaměřeno proti obrněné technice. Vysoce nebezpečnou variantou je pohybový senzor s improvizovaně vyráběnou směrovou minou typu „CLAYMORE.“¹²⁴ Tento typ IED je zaměřen zpravidla proti pěším hlídkám.

V Lógaru se jednalo v pořadí o druhý nejpoužívanější typ IED s iniciací tlakovým spínačem PPIED. Ve většině případů se tlakové spínače vyráběly z listů pily, izolované v několika obalech z důvodu ochrany elektrických částí kontaktů spínače zdroje před vnějšími vlivy. Tlakový spínač byl ve většině případů uložen před hlavní náloží tak, že při najetí kolem vozidla na tlakový spínač došlo k výbuchu hlavní nálože pod středem vozidla. Ze zjištěných zpravodajských informací je známo, že někteří výrobci IED dokázali nastavit citlivost tlakového spínače tak, aby k výbuchu IED došlo pod nejtěžším vozidlem patroly, většinou se jednalo o vozidlo EOD typu JERRV. Povstalecká modernizace VOIED pokročila výrobou tří tlačítkových spínačů odhadem šířky pneumatik podle vozidel ISAF. Takto nastavená šířka vozidel vyžadovala sepnutí všech tří tlačítek. Tím OMF částečně ochránili místní vozidla s užší šířkou pneumatik a vyvarovali se ztrátám civilního obyvatelstva. Reakce povstalců na výjezd kolon ISAF spočívala také v neozbrojeném útočnickovi, který projel těsně před kolonou na motocyklu a VOIED odjistil.

¹²⁴ CLAYMORE je směrová mina vyráběná USA.

IED rádiem řízené – RCIED

Obrázek 11: Příklad použití RCIED



Zdroj¹²⁵

Jako jednoho z průkopníků využití RCIED v provincii Lógar by se dal označit současný velitel Haqqaniho sítě Siraj Haqqani, který se v roce 2003 inspiroval iráckými teroristickými skupinami. Jejich stupňující se nárůst byl koaličními silami zaznamenán v roce 2004 a postupně se zvyšoval.

Charakteristika RCIED je založena na nutnosti přítomnosti vysílače a přijímače, je efektivní na velké vzdálenosti, vyžadují zdroj elektrické energie, dají se snadno vyzkoušet a umístit. Výhodou RCIED je snazší umístění, lepší kontrola časování, široká využitelnost komponentů a relativní dostupnost. RCIED jsou vhodné proti pohybujícím se cílům – konvojmům i pěším patrolám. Nevýhodou je technická komplexnost, protipatření rušičů na vozidlech a pěších jednotek koaličních sil, dají se vystopovat a náročný je výcvik zaškolení osob.

RCIED bylo třetím nejčastěji používaným typem IED v provincii Lógar. Tento způsob iniciace byl používán především proti jednotkám ANSF, které nedisponují rušícími prostředky. Současně byly RCIED využívány především v zastavěných oblastech. K iniciaci bylo nejčastěji využíváno mobilního telefonu. OMF vyřešili problém spojeneckých rušiček bezdrátového signálu tím, že RCIED nastražili v blízkosti sítě vybudovaných vysílačů mobilního signálu. Tím se opět spojenecké jednotky dostaly do problému, protože signál z vysílače dokázal překonat rušení.

¹²⁵ USArmy-AfghanRouteClearance - Public Intelligence. [online]. [cit. 2014-08-29] Dostupné z: <https://info.publicintelligence.net/USArmy-AfghanRouteClearance.pdf>

IED nesené osobou – PBIED

Obrázek 12: Příklad sebevražedné vesty



Zdroj:¹²⁶

Charakteristickými znaky pro sebevražedné IED je speciální vesta nebo pás, ukrytý zpravidla pod oděvem. Obsahem sebevražedných vest jsou výbušniny v kombinaci s kovovými fragmenty, nejčastěji kovové kuličky, hřebíky, šrouby, které při explozi působí jako kovové projektily a svou kinetickou energií způsobují v okolí vážná zranění. Konstrukci vesty představuje jednoduchý způsob v podobě elektrického obvodu se spínačem, který atentátník svírá v dlaní. Spínač je konstruován tak, že k sepnutí iniciačního obvodu dojde po té, když útočník povolí sevření dlaně. Hlavním důvodem je možné předčasné odhalení a fyzická likvidace atentátníka.¹²⁷

PBIED je velmi často užívaným druhem útoku proti CF, civilistům a jednotkám ANSF. Tento způsob útoku nebyl do roku 2004 typický pro Afghánistán. Inspirace islamistů pochází ze zkušeností americké invaze do Iráku v roce 2003. Nábor sebevrahů je různorodý. Buď se jedná o vycvičené sebevrahy z madras území FATA, kteří bývají velmi nebezpeční z důvodu nerozlišování mezi vojáky ISAF/ANSF a civilisty, odpálí se kdekoliv. Dále jsou to vybraní a přesvědčení místní dobrovolníci hlásící se z náboženských či finančních důvodů nebo jednoduše přinucené osoby, které pod pohrůžkou vyvraždění rodiny sebevražedný útok prostě provést musí. Útok je zpravidla veden jedním útočníkem na jeden cíl, může být odpálen pozorovatelem na dálku, ale může se jednat o více útočníků na různých místech.

¹²⁶ LAMB, Robert. *How Suicide Bombers Work*. [online]. [cit. 2014-08-17]. Dostupné z: <http://science.howstuffworks.com/suicide-bomber5.htm>

¹²⁷ Příručka AFGHÁNISTÁN 2006, AČR s. 198.

V měsíci září 2012 zaútočil sebevražedný útočník na pěší jednotku provádějící bojové zajištění patrole RCP.¹²⁸ Jednalo se o staršího muže se sebevražednou vestou, která obsahovala 10kg neznámého složení trhaviny.

IED na vozidle – VBIED, motocyklu – MBIED, kole – BBIED, zvířetem – MBIED

Obrázek 13: Příklad uložení náloží ve vozidle - VBIED



Zdroj¹²⁹

Jak již napovídá název, jedná se o IED uložené ve vozidle, motocyklu (MBIED), kole (BBIED) nebo nesené zvířetem. To může být dopraveno řidičem sebevrahem, nebo umístěno stacionárně. Cílem povstalců je doprava výbušnin co nejefektivněji, způsobení protivníkovi co největší škody na materiálu a životech. Vlastní iniciace je zpravidla provedena pomocí mechanického spínače nebo prostým spojením dvou drátů. Nálože obsahují ve většině případů desítky až stovky kilogramů vojenské munice nebo podomácku vyrobených trhavin na bázi chemických hnojiv. Charakteristickým útočníkem je muž, někdy žena, obvykle jeden pasažér, mohou být i dva, nákladní vozidlo je přetížené nebo se naklání na stranu. V ojedinělých případech se na vozidle vyskytují varovné znaky pro civilní obyvatelstvo. Dne 7. 8. 2012 provedla HQN masivní útok SVBIED na koaliční základnu FOB Shank.¹³⁰

¹²⁸ RCP (Route Clearance Patrol) – jednotka provádějící likvidaci IED

¹²⁹ NATO School. *Counter Improvised Explosive Device (C-IED) Awareness*. [online]. [cit.2014-08-17]. Dostupné z: https://natoschool.org/system/files/c-ied_0.pdf

¹³⁰ Embassy of the United States. [online]. [cit. 2014-08-27]. Dostupné z: <http://kabul.usembassy.gov/sa-080712.html>

Obrázek 14: Útok na FOB Shank 7. 8. 2012



Zdroj¹³¹

Hlavní nálože IED

Hlavní náloží u IED, zaznamenaných v provincii Lógar v letech 2009–2012, byla výbušnina typu ANFO¹³² a ANAL.¹³³ Na účinnost nálože HME¹³⁴ měly vliv povětrnostní podmínky. V důsledku špatně provedené izolace obalu navlhla a následně nedokonale explodovala. Nálože s HME byly nejčastěji uloženy v kanystrech, zpravidla žluté a modré barvy. V menší míře byla použita konvenční munice. Z konvenční munice byly používány zejména protitankové a protipěchotní miny, rakety ráže 107 mm, střely do minometu ráže 82 mm nebo 60 mm a dělostřelecká munice různé ráže.

Způsoby ukládání náloží

Ukládání hlavních náloží OMF prošlo vývojem v závislosti na použití moderních technologií spojeneckých sil za období od roku 2001 až po současnost. Zatímco na začátku invaze pokládali povstalci nálože tím nejjednodušším způsobem a to zakopáním protitankové miny uprostřed cesty, v posledních letech to byly složité kombinace náloží s nástrahami určené především pro příslušníky EOD a RCP.

¹³¹ Zdroj: Databáze ISAF.

¹³² ANFO (Ammonium Nitrate a Fuel and Oil) – dusičnan amonný s palivem.

¹³³ ANAL (Ammonium Nitrate a Aluminium) – dusičnan amonný s hliníkem.

¹³⁴ HME (Home Made Explosive) – podomácku vyrobená trhavina.

V provincii Lógar OMF nálože ukládali zpravidla do propustků, jejich ústí, několik metrů před propustek z důvodu znalosti taktiky CF, které propustky kontrolovali. Zakopání IED do ústí propustku znamenalo to, že při vizuální kontrole na první pohled propustek známky IED nenaznačoval. Povelový vodič určený k odpalu byl v řadě případů zakopán do vzdálenosti několika metrů a po té volně tažen na terénu až několik set metrů.

Dále byly IED ukládány na komunikace, do prostorů strmých stoupání a klesání, vyschlých řečišť, do oblastí místa odpalu IDF, na přístupových cestách k pozorovacím stanovištím OP, ke kontrolním stanovištím jednotek ANSF, do míst výbuchu primárního IED s cílem zasažení jednotky QRF a EOD přijíždějící na místo incidentu se sekundárním i terciálním IED, do narušených částí zpevněných komunikací – míst s chybějícím asfaltem, do míst předchozích úspěšných útoků, na objízdných trasách kvůli poškozené části komunikace, na okrajích obcí s cílem zabránit patrolám ANSF nebo CF v průjezdu do bezpečných útočišť OMF, nebo využití umělých překážek k usměrnění vozidel patroly na komunikaci tak, aby došlo k najetí na hlavní nálož, do vykopaných děr pod asfaltem komunikace. Byly také zaznamenány případy zavěšeného IED v koruně stromů.

Proti pěším jednotkám byly nálože umístovány do průchodů mezi zdmi, do míst u snížených zdí, na pěších stezkách v prostorech mostků přes vodní toky, kde se dá předpokládat pohyb pěších patrol. Při několika incidentech v letech 2011–2013 byla použita kombinace tlakových spínačů a rádiem řízených IED. RCIED bylo použito k odjištění IED a tlakový spínač k iniciaci výbušniny. Tato zaznamenaná taktika OMF potvrzuje schopnost efektivních a cílených útoků proti jednotkám ANSF a CF.

2.4 Nepřímá střelba – IDF

IDF nespadá přímo do kategorie IED, ale svou konstrukcí a přípravou je IED velmi blízká. Podle vyjádření podplukovnice Juanity Changové, ředitelky civilních záležitostí pro východní Afghánistán RC East, která IDF útoky na základnu Shank citovala slovy: „*FOB Shank dostává reálný výprask*“.¹³⁵ Předsunutá bojová základna

¹³⁵ D'AGATA, Charlie. CBS NEWS. „*Rocket city*“, *Afghanistan: army thinks outside the box to protect troops at front line-base*. [online]. poslední aktualizace 24. 10. 2013. [cit. 2014-08-19]. Dostupné z:

Shank v provincii Lógar je známá mezi vojáky jako „RAKETOVÉ MĚSTO“, pro počet raket, minometných a dělostřeleckých granátů dopadajících sem ve dne i v noci.

Nejpoužívanějším prostředkem pro nepřímou střelbu jsou rakety země-země odpalované příslušníky OMF převážně z improvizovaných prostředků ve formě terénních nerovností nebo vytvořených improvizovaných odpališť pomocí kamenů a vykopaných děr. Vždy se využívá elektrický odpal. Možným způsobem zpoždění odpálení je nádoba s vodou, ve které je jeden z vodičů připevněný na dně nádoby, druhý plave na hladině a po vykapání, popřípadě vyschnutí nádoby dojde k odpálení rakety. V provincii Lógar byly využity rakety ráže 107 a 122 mm. Rakety se stabilizují rotací kolem osy rychlostí 2 200 otáček za minutu a ve většině případů byly odpalovány na vzdálenost do osmi kilometrů. Smrtící účinek při dopadu je přibližně osmnáct metrů. Druhým prostředkem IDF byly minometry ráže 82 mm. K jejich přepravě OMF často využívali motocykly. Taktikou „HIT and RUN“ byly odpalovány z různých míst okolí základny. Charakteristické jsou miny země-země ráže 82 mm s šípovou stabilizací a doletem 4 000 metrů. Smrtící okruh je do dvaceti metrů. Třetím v pořadí oblíbenosti povstalců byl přenosný bezzákluzový kanon B 10 ruské výroby dopravovaný stejně jako v druhém případě na motocyklu. Maximální dostřel 4 500 metrů se smrtícím účinkem dvacet metrů. Intenzita útoků v roce 2012 přesáhla hranici 50%. Dne 23. 7. 2012 po dopadu střely z bezzákluzového kanonu bylo zraněno 5 amerických vojáků. Jeden z nich následně na následky zranění zemřel. Dne 23. 4. 2013 byli na místě zabiti dva piloti, jeden útočného vrtulníku AH 64 Apache a druhý vrtulníku UH 60 Black Hawk dopadem rakety 107 mm.¹³⁶

Cílem IDF útoků na FOB Shank bylo narušovat morálku jednotek CF dislokovaných na FOB Shank a působit ztráty na živé síle. Při útoku IDF neměli OMF pravděpodobně konkrétní cíl na FOB Shank, ale snažili se zasáhnout prostor obydlené části základny.

<http://www.cbsnews.com/news/rocket-city-afghanistan-army-thinks-outside-the-box-to-protect-troops-at-front-line-base/>

¹³⁶ BRENNAN, Duncan. *Eagle Assault remembers fallen pilots*. [online]. poslední aktualizace 26. 8.2013 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z:

http://www.army.mil/article/110006/Eagle_Assault_remembers_fallen_pilots/

Obrázek 15: Improvizované odpaliště raket



Zdroj¹³⁷

¹³⁷ Zdroj: Databáze ISAF.

3 ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ

Zkušenosti ze zahraničních operací jsou odrazem událostí, které se reálně na území Afghánistánu v průběhu třináctiletého konfliktu staly. Reakcí NATO bylo v první řadě sestavení týmu expertů a vydání celé řady publikací zaměřených na strategii boje proti IED pod názvem C-IED.¹³⁸

Aby jednotky koaličních sil mohly efektivně operovat v podmínkách hrozby IED, bylo nezbytné, aby velitelé operujících jednotek vycházeli z operačních plánů, rozkazů a zkušeností od předcházejících jednotek tzv. „LESSONS LEARNED.“¹³⁹

Bojem proti improvizovaným výbušným zařízením se zabývá řada specializovaných jednotek, jako jsou pyrotechnické týmy EOD nebo ženijní odminovací jednotky RCP. V neposlední řadě jsou to ale jednotliví specialisté vyškolení pro rozpoznávání příznaků výskytu IED a to jsou specialisté C-IED a EOR.¹⁴⁰ Vydaná publikace C-IED zahrnuje desítky stran odborného textu, není ji třeba teoreticky rozebírat, ale ukázat na praktických příkladech.

3.1 Statistika incidentů na území provincie Lógar

Pro precizní vyhodnocení incidentů je velmi důležitá statistika a analýza událostí. Té se účastní týmy expertů na vyhodnocování. Z důvodu citlivosti některých dokumentů zabývajících se touto expertízou představím jen několik příkladů z let 2011–2013 možné evidence IED.

V období let 2011–2013 docházelo k postupné koncentraci úsilí OMF proti jednotkám ANSF. Ačkoliv nejpoužívanějším druhem IED bylo CWIED, nejefektivnější účinek byl zaznamenán u VOIED. Během slábnoucí přítomnosti CF došlo k nárůstu používání RCIED proti ANSF. Ve statistice se objevil velký počet IED, u kterých nebyl zjištěn způsob iniciace tzv. UKN.¹⁴¹ Vznik takto vysokého počtu neznámých IED incidentů byl zapříčiněn neschopností jednotek ANSF provést analýzu místa exploze a jednoznačně určit druh a typ IED.

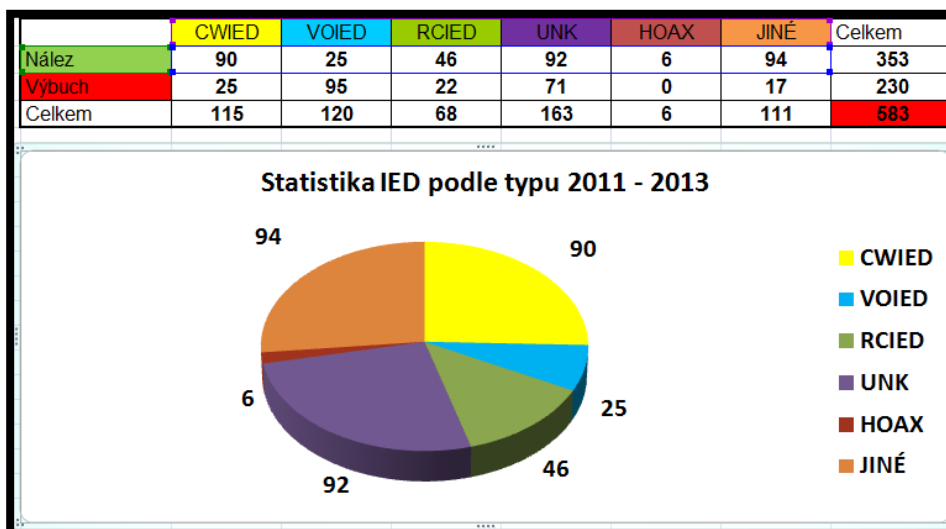
¹³⁸ C-IED (Counter Improvised Explosive Devices) – Metodika boje proti IED.

¹³⁹ NOVOTNÝ, Josef. *Boj proti improvizovaným výbušným zařízením C-IED*, Vyškov, Správa doktrín ŘeVD, 2008.

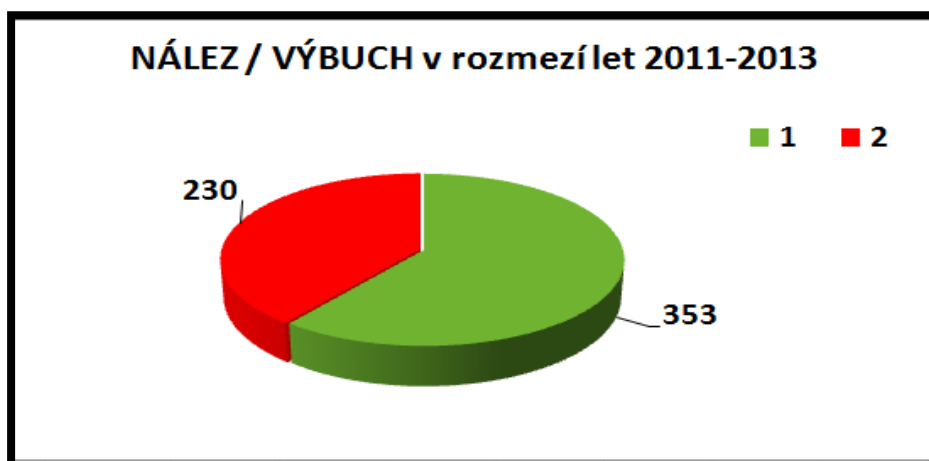
¹⁴⁰ EOR (Explosive Ordonance Recognition) – specialista na rozpoznávání IED.

¹⁴¹ UKN (Unknown) – IED neznámého typu a složení.

Graf 1: Statistika IED incidentů 2011–2013



Graf 2: Nález/Výbuch 2011–2013



Celkový počet evidovaných incidentů v letech 2011–2013 dosáhl čísla 583. Poměr nález a výbuch IED je mírně příznivější k nalezenému IED. V letech 2011–2013 k explozi IED došlo ve 230 případech všech druhů IED incidentů, přičemž počet nalezených IED dosáhl čísla 353. Tohoto zlepšení bylo u jednotek ISAF dosaženo porozuměním povstaleckých TTP. U jednotek ANSF se situace zlepšila zejména nepřetržitým výcvikem v oblasti CIED, který prováděli instruktoři jednotek ISAF.

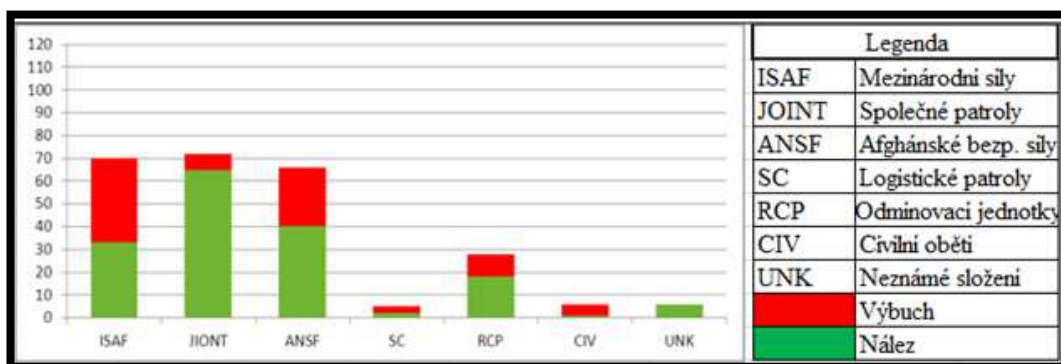
¹⁴² Zdroj: Vlastní práce autora.

¹⁴³ Zdroj: Vlastní práce autora

Cíle IED útoků

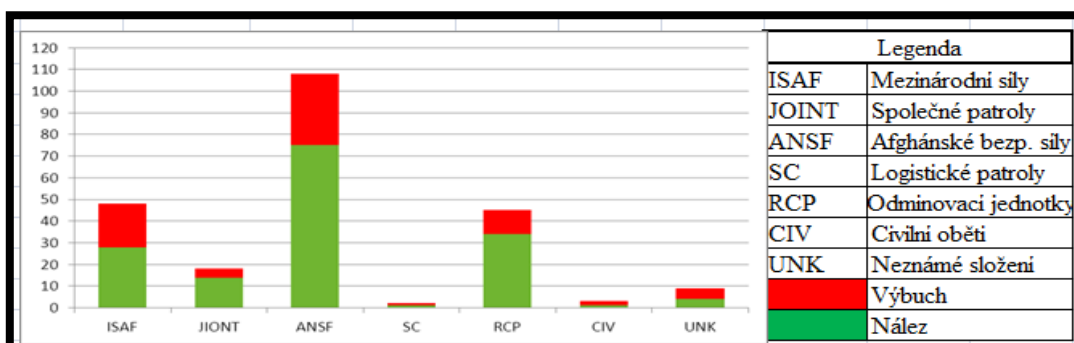
Změnu primárního cíle příslušníků OMF nejpřesněji vystihuje porovnání grafů 3 a 4. Zatímco, v první polovině roku 2012 je poměr útoku na jednotky ISAF, společné patroly JOINT¹⁴⁴ a jednotky ANSF, vyrovnaný, v druhé polovině roku 2012 docházelo daleko více k útokům na jednotky ANSF oproti jednotkám ISAF a společným patrolám JOINT. Tato změna byla zapříčiněna zejména větší aktivitou jednotek ANSF a stahováním jednotek ISAF z distriktů. Většina jednotek ANSF nedisponuje rušiči a vozidly typu MRAP. Při útocích pomocí IED jsou tak snadnějším cílem.

Graf 3: Počet IED incidentů jednotek v období leden–červen 2012.



Zdroj¹⁴⁵

Graf č. 4: Počet IED incidentů jednotek v období červenec–prosinec 2012.



Zdroj¹⁴⁶

Efektivita IED podle druhu

Vzhledem k efektivitě IED útoků podle jednotlivých druhů, se ve vztahu k jednotkám ISAF jeví jako nejnebezpečnější VOIED. Stejně tak tomu bylo i v první

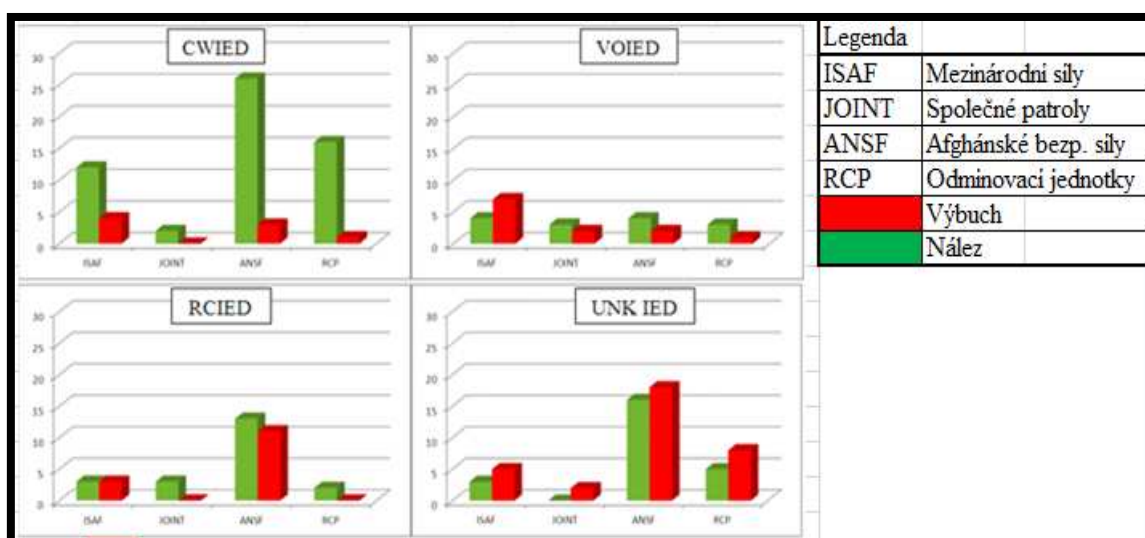
¹⁴⁴ JOINT (Joint operations) – Společné patroly CF a ANSF

¹⁴⁵ Zdroj: Vlastní práce autora

¹⁴⁶ Zdroj: Vlastní práce autora

polovině roku 2012, kdy byl poměr výbuch/nález VOIED incidentů na jednotky ISAF ještě výraznější. I přes velké množství použitých CWIED tyto IED znamenají menší hrozbu. Zejména je to díky možnosti snazšího odhalení jednotlivých komponentů pomocí technického vybavení. Dále je to pak znalostí prostorů, které jsou v oblasti operací vhodné a využívané ke CWIED útokům. K útokům na jednotky ISAF pomocí RCIED došlo velmi ojediněle. Největší hrozbu RCIED znamená pro jednotky ANSF. ANSF jednotky nedisponují rušiči a příslušníci OMF toho faktu využívají k RCIED útokům. UNK IED incidenty jsou IED incidenty, u kterých nebylo možno určit způsob iniciace zejména z důvodu neprovedení analýzy výbuchu – PBA.¹⁴⁷

Graf 5: Efektivita IED podle druhů a jednotek v roce 2012.



Zdroj¹⁴⁸

Počty padlých CF

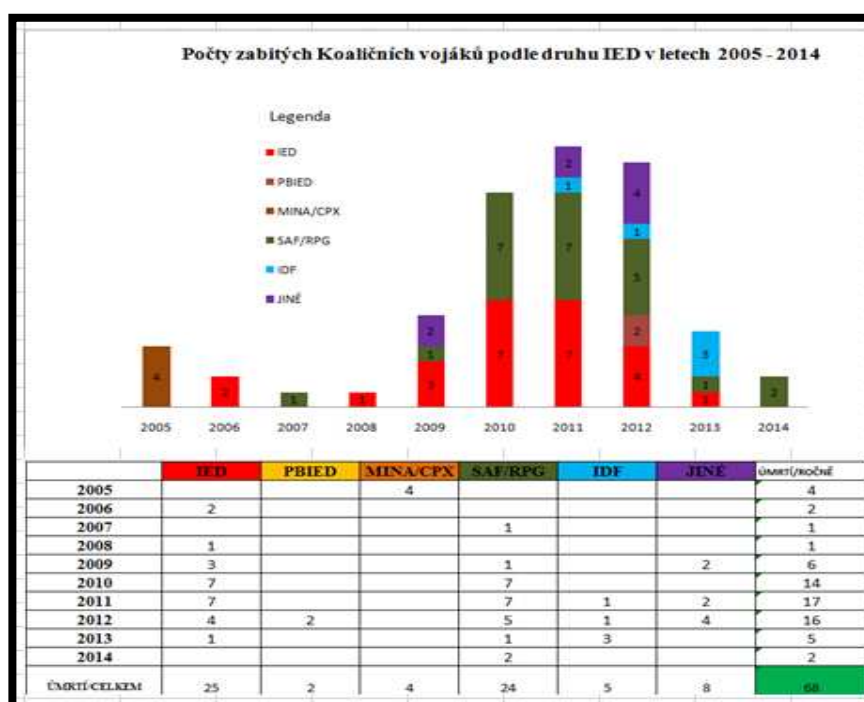
Poslední graf je výkazem statistiky padlých CF v letech 2005–2014. Konečný součet za devět let v provincii Lógar je 68 vojáků CF, kteří byli smrtelně zraněni. Toto číslo bylo aktualizováno 31. 8. 2014 a není pravděpodobně konečné, protože část koaličních sil se stále na území provincie nachází. Podle grafu, který jsem analyzoval vyplývá, že největší ztráty způsobily IED útoky ve 25 případech, těsně následované SAF/RPG ve 24 případech. Sloupec JINÉ patří do počtu úmrtí jiným způsobem, než při vedení bojové činnosti. Může se například jednat o letecké a dopravní nehody,

¹⁴⁷ PBA (Post Blast Analysis) – Povýbuchová analýza.

¹⁴⁸ Zdroj: Vlastní práce autora

zranění při patrolovací činnosti atd. Ačkoliv základna Shank v provincii Lógar byla označována jako raketové město a rakety sem dopadaly téměř pravidelně i několikrát denně, počet úmrtí IDF dosáhl relativního čísla pěti vojáků ISAF. Sebevražednými útoky PBIED byli v roce 2012 zabiti celkem dva vojáci. Použití min a komplexního útoku bylo efektivní v roce 2005, kdy zahynuli čtyři vojáci. Logickým oddůvodněním byla v roce 2005 nízká pancéřová ochrana vozidel CF.

Graf 6: Statistika padlých CF provincie Lógar v letech 2005–2014



Zdroj¹⁴⁹

3.2 Takticko technické postupy koaličních sil k eliminaci IED

Sílicím tlakem OMF byly jednotky CF a ANSF přinuceny se adaptovat na prostředí asymetrického bojiště a zdokonalovat v zavedených postupech C-IED. Na základě zkušeností byli k detekci IED vyškoleni specialisté EOR. V podezřelých místech a prostorech s historickým výskytem IED bylo nutné provádět pěší přesun a provést kontrolu kritického místa, čímž se zvýšila pravděpodobnost nálezu IED. Doporučením na základě řady incidentů pro odizolování pravděpodobného IED byla

¹⁴⁹ iCasualties. [online]. [cit. 2014-08-30]. Dostupné z: <http://icasualties.org/OEF/Index.aspx>, Vlastní úprava autora.

nutnost měnit taktickou formaci prohlídky kritického místa dvěma způsoby a to „BOX“ nebo „VÉ“ formaci“ podél komunikace. Po dlouhodobých zkušenostech a výrazné připravenosti CF se riziko sekundárních IED snížilo. Vojáci ISAF a ANSF byli školeni instruktory C-IED s cílem netrasovat povelové vodiče a nepřibližovat se k nalezenému IED. Jedním z důležitých faktorů eliminace hrozby IED patrolami je vyvarování se stereotypu. Zvláště důležitá je bezpečná vzdálenost zastavení vozidel v blízkosti propustků nebo mostů, kde by mohlo být ukryto IED.

Úspěšnost nálezů CWIED souvisela s taktikou a výcvikem jednotek RCP a také se zavedením detektoru GOLDIE u jednotek US ARMY. K minimalizaci hrozeb útoků IED bylo třeba správně takticky použít kombinaci všech dostupných prostředků a zařízení jako detektory a správně nastavené rušiče. Tyto prostředky bylo nutné neustále sledovat v závislosti na okolních podmínkách prostředí nebo povětrnostních vlivech. Při taktické činnosti zejména ochraně jednotek RCP, bylo nutné v kombinaci s technickými prostředky dodržovat základní pravidla pohybu při odhalování nástrah.

Obrázek 16: Detektor GOLDIE ke zjišťování povelových vodičů



Zdroj¹⁵⁰

Útoky RCIED proti jednotkám CF byly minimalizovány u pěších patrol a to díky zavedeným mobilním rušícím prostředkům THOR III, které postupně nahradily rušiče staršího typu. Ze strany specialistů týmu elektronického boje se upravovaly rušící sekvence rušičů SYMPHONY, STAR-V, WBS 2500 používaných dle aktuálních

¹⁵⁰ TBOC products. [online]. [cit 2014-09-29] Dostupné z : http://tboe.army.mil/resources/product_catalog/TBOC%20Product%20Catalog.html?GoldieCompactMetalDetector.html

hrozeb. K ochraně propustků byl vyvinut systém senzorů E-UGS přenosu signálu GPS instalovaných do propustků, který dokázal vyhodnotit situaci při ukládání IED.

Obrázek 17: Přenosný rušič THOR III



Zdroj¹⁵¹

Obrázek 18: Senzor E-UGS



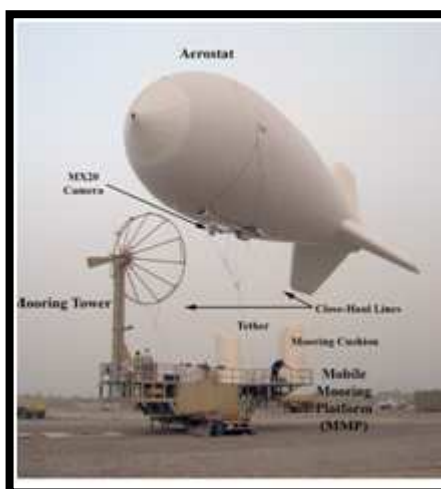
Zdroj 152

Další variantou, která bránila uložení IED do propustku bylo jeho zamřížování. Ke zvýšení ochrany předsunutých operačních základen FOB, byl zaveden pozorovací systém PTDS, který dokázal monitorovat pohyb tři sta šedesát stupňů v okolí několika kilometrů od základny. Pro zajištění přesunů pěších nebo motorizovaných jednotek se využívaly bezpilotní prostředky UAV typu PUMA a COPPERHEAD. Pro přepravu osob se osvědčila vozidla MRAP s vysokou balistickou ochranou.

¹⁵¹ U. S. ARMY. *THOR-III-T*. [online]. [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.peostri.army.mil/PRODUCTS/THOR-III-T/>

¹⁵² E-UGS - *Expendable Unattended Ground Sensors*. [online]. [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://forcepro.ara.com/products/force-protection/expendable-unattended-ground-sensors>

Obrázek 19: Pozorovací systém PTDS



Zdroj¹⁵³

Obrázek 20: UAV Puma



Zdroj¹⁵⁴

¹⁵³ PTDS: Afghanistan's Eyes in the Sky. [online]. [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.lockheedmartin.com/us/mst/features/110223-ptds--afghanistans-eyes-in-the-sky.html>

¹⁵⁴ MURDOC online. *Puma UAV*. [online]. [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.murdoconline.net/archives/12535.html>

Obrázek 21: Vozidlo MRAP



Zdroj:¹⁵⁵

Výslednou kombinací výše uvedených prostředků ochrany proti IED lze konstatovat, že moderní technologie výrazně napomáhají ke snížení ztrát vojáků a techniky CF. Stejně tak zvyšují pravděpodobnost odhalení jednotlivců, či skupin podílejících se na přípravě a útocích pomocí IED.

V případě rozhovoru, jehož otázky jsou obsaženy v příloze A, bylo vyslechnuto celkem 100 příslušníků AČR mise ISAF. Třicet příslušníků 43. výsadkového praporu, dvacet příslušníků ze 44. lehkého motorizovaného praporu, dvacet pět příslušníků 42. mechanizovaného praporu, dvacet příslušníků 41. mechanizovaného praporu a pět specialistů EOD. Jejich názory a odpovědi jsou obsaženy v kapitole dva a tři, kde jsem potřeboval aktuální informace o budoucím vývoji IED a situaci v Afghánistánu s doporučeními.

¹⁵⁵ National Security. *Mine-Resistant-Ambush-Protected Vehicles*. [online]. Dostupné z: <https://www.leidos.com/natsec/mrap>

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se ve shodě s určenými cíly zabýval zkušenostmi z ochrany koaličních sil před útoky teroristických skupin na území provincie Lógar, kde svůj pětiletý příspěvek měla také AČR. V samotném úvodu jsem popsal etnické složení obyvatelstva, strukturu aktérů OMF a jejich rozvoj v rozmezí let 2004–2014. V praktické části jsem se zaměřil na statistiku incidentů a zkušenosti s bojem proti IED v provincii Lógar.

Při sběru informací pro některé kapitoly jsem se setkal s omezením získávání dostupných zdrojů. Jedná se o kapitolu dva a tři, kde jsem použil řadu veřejnosti nedostupných informací od příslušníků mise ISAF tak, abych neprolomil utajované dokumenty.

V průběhu psaní bakalářské práce jsem se systematicky zaměřoval na jádro problému a to použití IED, které jsem uváděl v příkladech. Od geografické polohy výhodné pro vedení povstaleckého boje, přes etnické složení provincie, kde výrazně převažuje paštunské etnikum kmene Ghilzai podporované menšími etniky v návaznosti na kmenová území Loya-Paktia, která jsou převážně spravována Haqqaniho sítí.

V případě hodnocení bezpečnostní situace v provincii Lógar, dnes nemůže být řeč o tom, že by se v budoucnu zlepšila. Provinční rekonstrukční týmy pracovaly na zlepšení infrastruktury, zemědělství a školství a dalších prospěšných projektech, ale podle mého názoru jen pod ochranou CF a po dobu své přítomnosti. Jakmile byly provincie předány do rukou ANSF, drtivá většina projektů zanikla, nebo byla zničena. Zde zcela mohu souhlasit s názorem studií post-konfliktní rekonstrukce země, podle nichž je bezprostředně po ukončení konfliktu nejdůležitější a nejrizikovější částí obnovy země první fáze, kdy existuje pravděpodobnost obnovení násilí do pěti let a to se v tomto případě potvrdilo.

Pro posouzení kapitoly jedna je velmi těžké hodnotit chyby spojenců vedených USA, ale při přípravě jednotek do zahraničních misí mohu jednoznačně doporučit studium etnického složení obyvatelstva, jeho historii, strukturu OMF v souvislosti se znalostí operačního prostředí při budoucím nasazením.

Při hodnocení ochrany CF v letech 2004–2014 mohu dodat, že navzdory nepřátelskému prostředí a četnosti útoků se vlastní ochrana vojsk výrazně zlepšila a použití moderních technologií přineslo požadované výsledky ke snížení ztrát.

K eliminaci hrozby VOIED doporučuji provádět kontrolu prostoru pomocí pěšího prvku dle zavedených operačních postupů C-IED metodiky. V místech s omezenou možností pohybu provádět kontrolu komunikace a trasy přesunu pomocí vhodných detektorů kovů. Zaměřit se zejména na historická místa výskytu tohoto druhu IED.

Ke snížení rizika iniciace RCIED je velmi důležité správné používání rušičů vestavěných ve vozidlech a v případě pěších patrol využívat osobních rušičů. Dbát zvýšené pozornosti v blízkosti převaděčů signálů mobilních telefonů z důvodů omezení funkčnosti rušičů. Při jakékoliv činnosti mimo vozidla se pohybovat co nejvíce v dosahu rušení těchto vozidel. Využívat prvku UAV pro odhalení pozic útočníků a osob v prostoru činnosti jednotky. U vozidel pro přepravu osob je důležitou a nezbytnou povinností upevnění materiálu, protože při výbuchu IED a následném převrácení vozidla způsobuje právě neupevněný materiál nejzrůsáhlejší zranění a úmrtí.

Ke snížení hrozby CWIED doporučuji kontrolu podezřelého prostoru pomocí pěšího prvku zejména pro odhalení povelových vodičů. Formaci provádět na větší vzdálenost od podezřelého úseku komunikace, z důvodu zakopání a maskování povelových vodičů na vzdálenosti 50 metrů a více. Při těchto kontrolách využívat detektory kovů z důvodu výskytu možných PPIED a nastražených min v blízkosti povelových vodičů. Nemanipulovat s povelovým vodičem a nestopovat ho do místa odpalu. Pokud jednotka disponuje detektorem GOLDIE, primárně ho využívat pro odhalování povelových vodičů. Nezaměňovat s detektory kovů. Využívat prvku UAV pro odhalení pozic OMF a další činnosti osob v prostoru činnosti jednotky například při přípravě komplexního útoku.

U vozidel typu MRAP používaných v zahraničních operacích doporučuji montáž ochranných mříží nebo sítí proti střelám RPG, které tak zvyšují balistickou ochranu.

Neméně důležitou součástí post výbuchové analýzy je zajišťování biometrických údajů přístroje HIND¹⁵⁶ z místa výbuchu a osob se v místě incidentu bezprostředně pohybujících se. V řadě případů je tak velmi reálná šance útočníka vystopovat a usvědčit.

¹⁵⁶ HIND – biometrický přístroj širokospektrého použití ke zjišťování např. DNA.

Další metodou při odhalování pachatelů v asymetrickém prostředí pokládajících IED je tzv. bojové stopování, které se v Afghánistánu osvědčilo a v podmínkách AČR dosud nebylo zavedeno. Proto doporučuji tento kurz pod anglickým názvem „Combat tracking course“ zahrnout do přípravy jednotek připravujících se do zahraničních operací.

Pro orgány PČR zabývající se závažnou trestnou činností na území České republiky mohu doporučit patnáctý ženíjný pluk Bechyně se specializovaným střediskem OTIP¹⁵⁷, zabývající se analýzou IED a metodikou C-IED a EOR .

Za třináct let od spojenecké invaze se stávající situace v Afghánistánu z bezpečnostního hlediska vrátila zpět na úroveň let 1996, kdy se Tálibán dostal k moci. Řada kolegů se po návratu z Afghánistánu na podzim 2014 shoduje na tom, že bezpečnostní situace se bude nadále zhoršovat. Široká veřejnost srovnává současný Afghánistán s americkým Vietnamským debaklem ze sedmdesátých let a ruským modelem prohrané války z let osmdesátých. Spojenecká pomoc v podobě závazných smluv BSA nebo RS¹⁵⁸ nemění nic na faktu ztráty rozsáhlého území, které je v současné době v rukou OMF. Je jen otázkou času, kdy se vzájemné vztahy mezi afghánskou vládou a koaličními partnery ochladí natolik, že dojde ke stažení posledního vojáka CF a opětovnému vypuknutí občanské války.

Afghánistán přirozeně není jediným bojištěm teroristických skupin. Hrozba a použití IED se promítá také na území USA a Evropy. Dagestánští islamisté použili RCIED při Bostonském maratonu v roce 2013. Ruský Volgograd padl za oběť sebevrahům ve stejném roce. V roce 2014 se rozhořel konflikt na Ukrajině. Je známo, že několik stovek afghánskou válkou zkušených čečenských bojovníků se přímo zapojilo na stranu proruských radikálů a velmi nebezpečný je Islámský stát. Zkušenosti, které získávají tito zahraniční islamističtí bojovníci v Afghánistánu, Iráku, Libyi, Sýrii nebo Kosovu se stávají bezpečnostní hrozbou také pro Českou republiku. Použití IED je širokospektré a veřejnosti ne příliš známé. Cílem bakalářské práce bylo nejen hlavní téma Afghánistán s ochranou koaličních sil před teroristickými skupinami, ale také představení IED jako nástroje, který se rozvíjí a v rukou islamistických radikálů představuje zbraň v té nejničivější podobě.

¹⁵⁷ OTIP – Odbor technické a informační podpory.

¹⁵⁸ Resolute Support – smlouva Rozhodná podpora pro následující období od roku 2015, která se v podstatě shoduje s BSA.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

JANÍČEK, Miroslav. *Pyrotechnik v boji proti terorismu*. 1. vyd. Praha: DEUS, 2001, 175 s. ISBN 80-862-1517-2.

HORÁK, Slavomír. *Afghánský konflikt*. 1. vyd. Praha: Petit, 2005, s. 179. ISBN 80-860-7106-5.

HYNEK, Nik, Jan EICHLER a Lubomír MAJERNÍK. *Konflikt a obnova v Afghánistánu: kontext, prostředí a zájmy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2012, 191 s. ISBN 978-808-7558-065.

MAREK, Jan. *Dějiny Afghánistánu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, 403 s. ISBN 80-710-6445-9.

NOVÁK, Martin. *Džihád proti Kremlu: sovětská válka v Afghánistánu a zrod Al-Káidy*. 1. vyd. Praha: Epoque, 2008, 245 s., [8] s. barev. obr. příl. Polozapomenuté války, sv. 13. ISBN 978-808-7027-639.

SLÁDEK, Ota. *Afghánská mise: Lógar*. Praha: Andplay, 2011, 2014 s. ISBN 978-80-903749-2-8.

WAISOVÁ, Šárka. *Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích*. Plzeň, 2011, 250 s. ISBN 978-807-3803-391.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

POOLE, H. *Tactics of the crescent moon: militant Muslim combat methods*. Emerald Isle: Posterity Press, 2004, xxviii, 342 s. ISBN 09-638-6957-4.

Seznam použitých internetových zdrojů

ACKERMAN, Spencer. The Guardian. *Us general killed and 15 injured in attack on Afghanistan military academy*. [online]. 6.8.2014. [cit.2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/05/afghan-soldier-opens-fire-british-run-qargha-military-academy-kabul>

Afghanistan online: Biography. [online] [cit.2014-07-30]. Dostupné z: <http://www.afghan-web.com/bios/today/ghekmattyar.html>

BBC NEWS. *Al-Qaeda accuses Iran of 9/11 lie* [online]. 22.3. 2008. [cit.2014-07-30]. http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7361414.stm

BBC NEWS. *Profile: Gulbuddin Hekmatyar*. [online]. poslední aktualizace 23.3. 2010. [cit. 2014-04-30]. http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/2701547.stm

bio.com. *Osama bin Laden biography*. [online].poslední aktualizace 29.6. 2014. [cit. 2014-07-29]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/osama-bin-laden-37172>

BRENNAN, Duncan. *Eagle Assault remembers fallen pilots*. [online]. poslední aktualizace 26.8.2013 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: http://www.army.mil/article/110006/Eagle_Assault_remembers_fallen_pilots/

BUZA, J, JANEČKA, F. Odbor doktrín. *Improvizovaná výbušná zařízení – stálá hrozba*. [online]. [cit. 2014-08-11]. Dostupné z:http://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2011_1/2011_1_2a.html

Counter-Ied-Smart-Book. [online]. [cit. 2014-08-11] Dostupné z: <http://www.mov-condor.com.ar/art-selecc/counter-ied-smart-book.pdf>

COUNTERINSURGENCY - FEDERATION OF AMERICAN SCIENTISTS. *Army Field Manual FM 3-24/FMFM 3-24*. [online]. poslední aktualizace 24.6. 2006. [cit. 2014-08-04]. Dostupné z: <http://fas.org/irp/doddir/army/fm3-24fd.pdf>

Crisis Group.org. *Afghanistan's Insurgency after the Transition*. [online]. poslední aktualizace 12.5. 2014. [cit. 2014-0809]. Dostupné z:
<http://www.crisisgroup.org/en/regions/asia/south-asia/afghanistan/256-afghanistan-s-insurgency-after-the-transition.aspx>

D'AGATA, Charlie. CBS NEWS. „*Rocket city*“, *Afghanistan: army thinks outside the box to protect troops at front line-base*. [online]. poslední aktualizace 24.10. 2013. [cit. 2014-08-19]. Dostupné z: <http://www.cbsnews.com/news/rocket-city-afghanistan-army-thinks-outside-the-box-to-protect-troops-at-front-line-base/>

DRESSLER, J. *The Haqqani Network - From Pakistan to Afganistan*. © 2010 Washington: ISW [cit. 2014-08-02]. Dostupné z:
http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Haqqani_Network_0.pdf

Embassy of the United Sates. [online]. [cit. 2014-08-27]. Dostupné z:
<http://kabul.usembassy.gov/sa-080712.html>

E-UGS. *Expendable Unattended Ground Sensors*. [online]. [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://forcepro.ara.com/products/force-protection/expendable-unattended-ground-sensors>

FMI 3-34.119/MCIP 3-17.01 *Improvised Explosive Device defeat*. [online]. [cit.2014-09-20]. Dostupné z : <http://fas.org/irp/doddir/army/fmi3-34-119-excerpt.pdf>.

GLOBAL JIHAD [online]. poslední aktualizace 10.3. 2007. [cit.2014-07-29]. Dostupné z: http://www.globaljihad.net/view_page.asp?id=67

HASPRA, Peter. *Konceptulizácia teroristickej organizácie - Haqqáního sieť*. [online]. Brno, 2013. [cit. 2014-08-01]. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Katedra Politologie, Vedoucí práce: Miroslav Mareš. Dostupné z:
https://is.muni.cz/th/333137/fss_m_a2/

HIKMAT, Painda. *Niaz Mohhamad Amiry new Logar governor*. [online]. poslední aktualizace 2.12. 2013. [cit. 2014-08-04]. Dostupné z: <http://www.pajhwok.com/en/2013/12/02/niaz-mohammad-amiri-new-logar-governor>

HOCK, Isac. *Fact Sheet: The Fight for Eastern Afghanistan* [online]. poslední aktualizace 16.3. 2012. [cit. 2014-08-07]. Dostupné z: <http://www.understandingwar.org/reference/fact-sheet-fight-eastern-afghanistan>

HUMA, Imtiaz. *Haqqani network: Pakistan could face severe implications*. [online]. poslední aktualizace 29.9. 2011. [cit. 2014-08-02]. Dostupné z: <http://tribune.com.pk/story/262987/haqqani-network-pakistan-could-face-severe-implications/>

IDNES.CZ. *Náš mučedník zabil okupanty, slaví Taliban smrt českých vojáků*. [online]. poslední aktualizace 8.7. 2014.[cit. 2014-08-10]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/taliban-afghanistan-bagram-cesi-d32-/zahranicni.aspx?c=A140708_133923_zahranicni_aha

IHNED.cz. *Al-Káida si zvolila nového vůdce: žezlo přebírá Ajmán Zavaehri*. [online]. poslední aktualizace 16.6. 2011. [cit.2014-07-30] Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/svet-blizky-vychod/c1-52099850-al-kaida-zvolila-noveho-vudce-zezlo-po-bin-ladinovi-prebral-ajman-zavahri>

ISAF News. *Joint Patrol Finds Nine IEDs in and Near Kandahar School*. [online]. 2010. [cit. 2014-08-14]. Dostupné z: <http://www.isaf.nato.int/article/isaf-releases/joint-patrol-finds-nine-ieds-in-and-near-kandahar-school.html>

JIEDDO Afghanistan Victim Operated Improvised Explosive Device (VOIED) Recognition Guide. [online]. poslední aktualizace 7.11. 2011. [cit. 2014-08-14]. Dostupné z: <https://publicintelligence.net/victim-operated-improvised-explosive-device-voied-recognition-guide/>

Joint Publication. *3-24 Counterinsurgency*. [online].poslední aktualizace 22. 11. 2013. [cit.2014-08-10]. Dostupné z: http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp3_24.pdf

Jpundits Forex. *Sirajuddin-Haqqani*. [online]. cit. 2014-08-02]. Dostupné z: <http://jpundits.com/sirajuddin-haqqani>

ISW. *Hizb-i-Islami Gulbuddin (HIG)*. [online]. [cit. 2014-08-31]. Dostupné z: <http://www.understandingwar.org/hizb-i-islami-gulbuddin-hig>

KENNETH, Katzman. *Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*. [online]. poslední aktualizace 11.7. 2014. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://fpc.state.gov/documents/organization/229889.pdf>

KHAN, T. *Eid message: Mullah Omar urges fighter to protect Afghan borders not interfere in other countries* [online]. poslední aktualizace 26.7. 2014. [cit. 31-07-2014]. Dostupné: <http://tribune.com.pk/story/741083/eid-message-mullah-omar-urges-fighters-to-protect-afghan-borders-not-interfere-in-other-countries/>

KRAUZOVÁ, Tereza. *Americká bezpečnostní politika vůči Pákistánu během války proti terorismu v letech 2001–2008*. [online]. [cit. 2014-08-31]. Dostupné z: <http://postnito.cz/?p=4798>

LAMB, Robert. *How Suicide Bombers Work*. [online]. [cit. 2014-08-17]. Dostupné z: <http://science.howstuffworks.com/suicide-bomber5.htm>

LOGAR PROVINCE. [online]. poslední aktualizace 15.11. 2011. [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.nps.edu/programs/ccs/Docs/PDF%20Maps/NewTribal/Logar.pdf>

MCKELVEY, Tara. *A New AL Qaeda in Pakistan*. poslední aktualizace 23. 9. 2011. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://www.thedailybeast.com/articles/2011/09/23/haqqani-network-u-s-concern-about-new-al-qaeda-in-pakistan.html>

MURDOC online. *Puma UAV*. [online]. [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.murdoconline.net/archives/12535.html>

National Security. *Mine-Resistant-Ambush-Protected Vehicles*. [online]. Dostupné z: <https://www.leidos.com/natsec/mrap>

NATO School. *Counter Improvised Explosive Device (C-IED) Awareness*. [online]. [cit. 2014-08-17]. Dostupné z: https://natoschool.org/system/files/c-ied_0.pdf

Novinky.cz. *V Afghánistánu zadrželi dva vůdce obávané sítě Hakkání*. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/350763-v-afghanistanu-zadrzeli-dva-vudce-obavane-site-hakkani.html>

Novinky.cz. *Produkce opia v Afghánistánu dosáhla nového rekordu*. [online]. [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/353359-produkce-opia-v-afghanistanu-dosahla-noveho-rekordu.html>

NORLAND, Rod. *War Deaths Top 13,000 in Afghan Security Forces*. [online]. poslední aktualizace 3.3. 2014. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2014/03/04/world/asia/afghan-cabinet-releases-data-on-deaths-of-security-personnel.html>

PESCOVITZ ,David. *You da bomb! (surgically-implanted explosives)*. [online]. poslední aktualizace 14.5.2012. [cit. 14.8.2014]. Dostupné z: <http://boingboing.net/2012/05/14/youre-the-bomb-surgically.html>

Program for Culture and Conflict studies. [online]. poslední aktualizace 15.11 2011. [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.nps.edu/programs/ccs/Logar.html>

Provincie Lógar. *Stručná charakteristika provincie Lógar*. [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=10519>

PTDS: Afghanistan's Eyes in the Sky. [online]. [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.lockheedmartin.com/us/mst/features/110223-ptds--afghanistans-eyes-in-the-sky.html>

RADĚJ, Tomáš. *Islámský fundamentalismus v Egyptě*. Brno: [s.n.], 2001, roč. 2002, č. 3. ISSN 0323-1844. [online] poslední aktualizace 2002. [cit.2014-07-30]. Dostupný z: WWW: <<http://mv.iir.cz/article/view/45/40>>. ISSN 0323-1844.

REUTERS.com. *Who is funding the afghan taliban? You don't want to know*. [online]. poslední aktualizace 13.8. 2009. [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://blogs.reuters.com/global/2009/08/13/who-is-funding-the-afghan-taliban-you-dont-want-to-know/>

SITES, Kevin. *Donkey Bomber Kills Three Us Soldiers and an Interpreter*. [online]. poslední aktualizace 24.3. 2013. [cit 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.vice.com/read/donkey-bomber-kills-three-us-soldiers-and-an-interpreter>

STANEKZAI , Jawed. *Logar Security On Edge Ahead Of Loya Jirga*, [online].poslední aktualizace 1.11.2013. [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.tolonews.com/elections2014/logar-security-edge-ahead-loya-jirga>

STANLEY, T. *Abdulláh Azzam* [online]. © 2003- 2007. [cit.2014-07-29]. Dostupné z: <http://www.pwhce.org/azzam.html>

TBOC products. [online]. [cit 2014-09-29] Dostupné na :
http://tboc.army.mil/resources/product_catalog/TBOC%20Product%20Catalog.html?GoIdieCompactMetalDetector.html

The Taliban: An Organizational Analysis - US Army [online] © 2008 [cit. 2014-08-03].
Dostupné z:
[http://usacac.army.mil/cac2/AIWFC/COIN/repository/Understanding_Taliban_Organization_Mil_Review\(May-Jun08\).pdf](http://usacac.army.mil/cac2/AIWFC/COIN/repository/Understanding_Taliban_Organization_Mil_Review(May-Jun08).pdf)

TOLO NEWS. Logar *Governor killed by blast in Mosque*. [online]. poslední aktualizace 15.10 2013. [cit. 2014-08-2014]. Dostupné z:
<http://www.tolonews.com/en/afghanistan/12280-governor-of-logar-killed-by-blast-in-mosque>

USArmy-AfghanRouteClearance - Public Intelligence. [online]. [cit. 2014-08-29]
Dostupné z: <https://info.publicintelligence.net/USArmy-AfghanRouteClearance.pdf>
U.S. ARMY. *THOR-III-T*. [online]. [cit. 2014-09-29]. Dostupné z:
<http://www.peostri.army.mil/PRODUCTS/THOR-III-T/>

WIKILEAKS. *Afghanistan 1 Mar 09*. [online]. © 2009. [cit. 29-07-2014]. Dostupné z:
<http://downloads.wikileaks-press.org/file/us-afghan-insurgents-2009.pdf>
ZAHRANIČNÍ MISE, Informační servis. 5. *Let v Lógaru*, [online]. [cit. 2014-08-10].
Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?pgid=282>

ZELINKA, P. *Perspektivy vývoje vzbouřeneckví v Afghánistánu a přilehlých pákistánských oblastech* [online]. poslední aktualizace 15.6. 2009. [cit.2014-07-25].
Dostupné z: http://www.defenceandstrategy.eu/cs/aktualni-cislo-1-2009/clanky/perspektivy-vyvoje-vzbourenectvi-v-afghanistanu-a-prilehlych-pakistanskych-oblastech.html#.U9KQHUN_s1k

Seznam ostatních zdrojů

NOVOTNÝ, Josef. *Boj proti improvizovaným výbušným zařízením C-IED*, Vyškov, Správa doktrín ŘeVD, 2008.

Příručka *AFGHÁNISTÁN* 2006, AČR s.

SEZNAM ZKRATEK

- AČR – Armáda České republiky
- ANSF – Afghan National Security Forces (aghánské bezpečnostní síly)
- BSA – Bilateral Security Agreement (vzájemná bezpečnostní dohoda)
- CIED – Counter Improvised Explosive Devices (metodika boje proti IED)
- CIMIC – Civil-military co-operation (civilně vojenská spolupráce)
- CF – Coalition Forces (koaliční síly)
- COIN – Counterinsurgenci (protipovstalecký boj)
- CP – Combat post (bojové stanoviště)
- ČR – Česká republika
- EB – Elektronický boj
- EOD – Explosive Ordnance Disposal (vojenská pyrotechnická služba)
- EOR – Explosive Ordnance Reconnaissance (pyrotechnický průzkum)
- E-UGS – Expendable Unattended Ground Sensors (pozemní senzor)
- HME – Home made explosives (podomácku vyráběné výbušniny)
- IDF – Indirect fire (nepřímá střelba)
- IED – Improvised explosive device (improvizované výbušné zařízení)
- ISAF – International Security Assistance Force (mezinárodní bezpečnostní podpůrné síly)
- ISI – Inter Service Inteligence (zpravodajská služba Pákistánu)
- MAT – Military Advisory Team (vojenský poradní tým)
- MRAP – Mine-Resistant Ambush Protected (minám odolné vojenské vozidlo)
- NATO – North Atlantic Treaty Organisation (Severoatlantická organizace)
- OMF – Opposite Military Forces (opoziční vojenské síly)
- OMLT – Operational Mentor and Liaison Team (operační výcvikový tým)
- OTIP – Odbor technické a informační podpory
- PRT – Provinčně rekonstrukční tým
- PTDS – Persistent Threat Detection System (balonová detekční ochrana)
- PSYOPS – Psychological operations (psychologické operace)
- RCP – Route Clearing Patrol (jednotka určená k ničení IED)
- ROE – Rule of Engagement (pravidla zapojení do boje)

SAF – Small arms fire (střelba z ručních zbraní)
SOP – Standardní operační postup
STANAG – Standardization Agreement (certifikace dle NATO)
TTD – Technicko taktická data
TTP – Takticko technické postupy
UAV – Unmanned Aerial Vehicle (bezpilotní prostředek)
USA – United States of America (Spojené státy americké)
QRF – Quick Response Force (jednotka rychlé reakce)

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Etnické složení provincie Lógar.....	11
Obrázek 2: Klíčové přístupové cesty na Kábul a povstalecké bašty OMF.....	18
Obrázek 3: Umar Mulla Muhammad.....	20
Obrázek 4: Ayman al-Zawahiri	24
Obrázek 5: Hekmatjár Gulbuddín.....	27
Obrázek 6: Zakladatel HQN Jalaluddin Haqqani	30
Obrázek 7: Současný velitel HQN Sirajuddin Haqqani.....	30
Obrázek 8: Příklad složení komponentů k výrobě IED	42
Obrázek 9: CWIED.....	43
Obrázek 10: Příklady tlakových spínačů VOIED.....	44
Obrázek 11: Příklad použití RCIED	46
Obrázek 12: Příklad sebevražedné vesty	47
Obrázek 13: Příklad uložení náloží ve vozidle VBIED.....	48
Obrázek 14: Útok na FOB Shank 7.8.2012	49
Obrázek 15: Improvizované odpaliště raket	52
Obrázek 16: Detektor GOLDIE ke zjišťování povelových vodičů	58
Obrázek 17: Přenosný rušič THOR III a senzor E-UGS	59
Obrázek 18: Senzor E-UGS.....	59
Obrázek 19: Pozorovací systém PTDS UAV Puma	60
Obrázek 20: UAV Puma	60
Obrázek 21: Vozidlo MRAP.....	61

Seznam grafů

Graf 1: Statistika IED incidentů 2011 – 2013.....	54
Graf 2: Nález/Výbuch 2011 – 2013	54
Graf 3: Počet IED incidentů jednotek v období leden – červen 2012	55
Graf 4: Počet IED incidentů jednotek v období červenec – prosinec 2012.....	56
Graf 5: Efektivita IED podle druhů a jednotek v roce 2012.....	57
Graf 6: Statistika padlých CF provincie Lógar v letech 2005 – 2014	58

SEZNAM PŘÍLOH

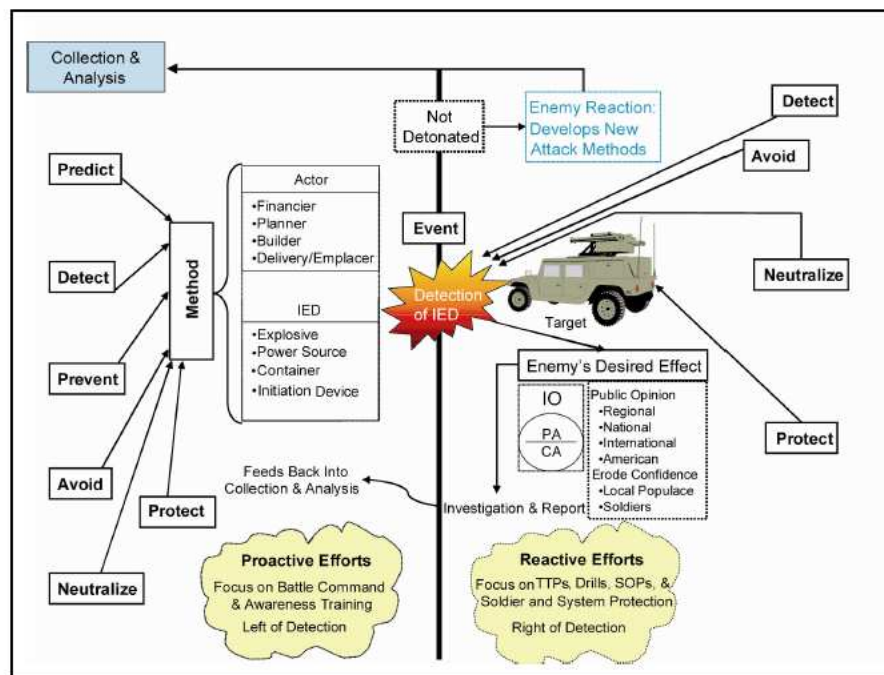
Příloha A – Otázky pro rozhovor.....	I
Příloha B - Struktura opatření proti IED a CIED model	VII

PŘÍLOHY

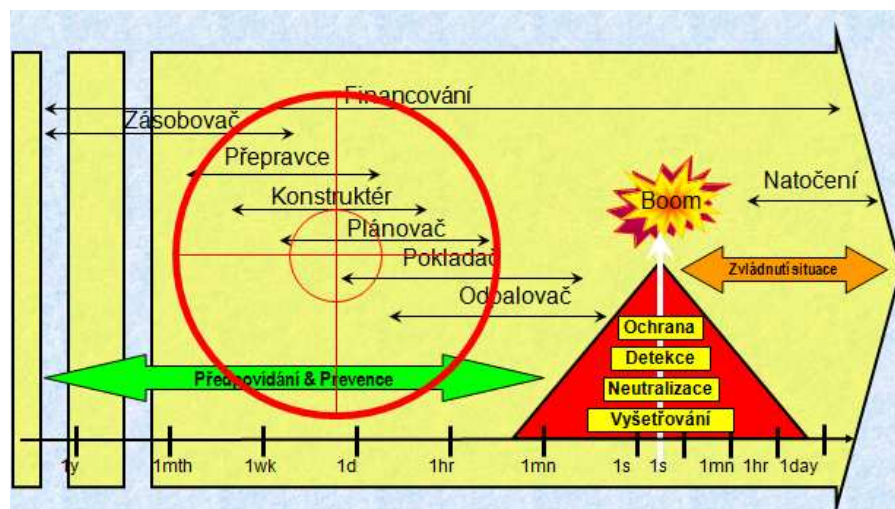
Příloha A – Otázky pro rozhovor

1. Jakým způsobem probíhala příprava do zahraniční operace?
2. Byl výcvik dostačující a pokračoval v průběhu nasazení?
3. Dostával jste aktuální zpravodajské informace o OMF působících v provincii?
4. Jaké druhy IED se v oblasti nasazení nejčastěji vyskytovaly?
5. Jak hodnotíte místní obyvatelstvo z hlediska spolupráce s ISAF?
6. Jaké postupy eliminace IED můžete doporučit?
7. Zaznamenal jste technický posun při prevenci před IED během mise a jaký?
8. Jak často vaše jednotka využívala ženijní jednotku RCP?
9. V kterém ročním období byli povstalci nejaktivnější?
10. Jak vidíte budoucnost Afghánistánu v horizontu následujících let?

Příloha B – Struktura opatření proti IED a CIED model



Zdroj¹⁵⁹



Zdroj¹⁶⁰

¹⁵⁹ FMI 3-34.119/MCIP 3-17.01 Improvised Explosive Device defeat .[online]. [cit.2014-09-20]. Dostupné z : <http://fas.org/irp/doddir/army/fmi3-34-119-excerpt.pdf>.

¹⁶⁰ Zdroj: Databáze ISAF.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Petr Motal

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: kombinovaná

**Název práce: Zkušenosti z ochrany koaličních sil před útoky teroristických skupin
v provincii Lógar: Afghánistán**

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 64

Celkový počet stran příloh: 2

Počet titulů českých použitých zdrojů: 7

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 54

Počet ostatních zdrojů: 2

Vedoucí práce: PaedDr. Ing. Jan Zelinka